

UDENRIGSMINISTERIET

EUROPAUDVALGET
Alm. del - bilag 1734 (offentligt)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
og deres stedfortrædere

Asiatisk Plads 2
DK-1448 København K
Tel. +45 33 92 00 00
Fax +45 32 54 05 33
E-mail: um@um.dk
Telex 31292 ETR DK
Telegr. adr. Etrangeres
Girokonto 300-1806

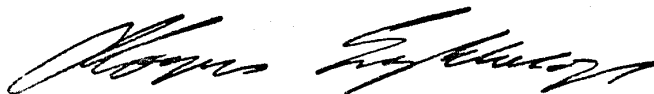
Bilag
1

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EU-sekr.

25. september 2001

Med henblik på mødet i Folketingets Europaudvalg den 2. oktober 2001 – dagsordenspunkt rådsmøde (beskæftigelses- og socialministre) den 8. oktober 2001 – vedlægges Socialministeriets, Arbejdsministeriets og By- og Boligministeriets notat om de punkter, der forventes optaget på dagsordenen for rådsmødet.

Aktuelt notat

Socialministeriet
Arbejdsministeriet
By- og Boligministeriet (Ligestillingsafdelingen)

LDJ
Int. kt.

**Rådsmøde for beskæftigelses- og socialministre den 8. oktober 2001 i
Bruxelles**

24. september 2001
J.nr. 7113-0032

Dagsorden forventes at se således ud:

- 1. "Efterårspakken 2001", der består af udkast til Fællesrapport 2001, forslag til retningslinier for beskæftigelse 2002 og henstillinger til medlemslandene om implementering af deres beskæftigelsespolitik 2002**
(Hjemmel artikel 128(5), 128(2), 128(4))
KOM (2001) 438 endelig, KOM (2001) 511, KOM (2001) 512
- Debat **Side 4**

- 2. Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet, Den sociale og økonomiske komite samt Den regionale komite om: "Beskæftigelse og socialpolitik: en ramme for investering i kvalitet**
KOM (2001) 313 endelig
- Debat **Side 6**

- 3a. Forslag til Rådets direktiv vedrørende medarbejderindflydelse i det Europæiske Selskab**
(Hjemmel artikel 308)
KOM (1989) 268
- Vedtagelse **Side 154**

- 3b. Forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE)**
(Hjemmel artikel 308)
KOM (91)174 endelig udg. - SYN 218 og SYN 219
- Vedtagelse **Side 19**

- 4. Udgået** **Side 254**

- 5. Koordinering af de sociale sikringsordninger. Parametre med henblik på en modernisering af forordning (EØF) nr. 1408/71**
- Debat om parametre, der skal fastlægges i december **Side 25**

- 6. Kampen mod fattigdom og social udelukkelse**
a. Fremskridtsrapport vedr. fastlæggelse af indikatorer **Side 34**
b. Udgået
- 7. Pensioners kvalitet og bæredygtighed**
KOM (2001) 362 endelig
- Debat og fremskridtsrapport **Side**
365
- 8. Opfølgning på implementeringen af Beijing-Platformen:
Lønuligheder**
- Information fra formandskabet **Side 38**
- 9. Udgået** **Side 40**
- 10. Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Handicapår 2003**
KOM (2001) 271 endelig
- Generel orientering **Side 41**
- 11. Køns-mainstreaming:**
a) **Præsentation i andre Rådsformationer**
b) **Forum vedr. ligestilling mellem kønnene under Barcelona-
processen**
- Information fra formandskabet **Side**
4647
- 12. Udgået** **Side 49**
- 13. Udkast til Rådets resolution om "Inddragelse i informations-
samfundet": Udnyttelse af informationssamfundets muligheder for
så vidt angår social inddragelse**
- Vedtagelse af resolution **Side 50**
- 14. Resultater af konferencer og seminarer**
- Information fra formandskabet **Side 52**
- 15. Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og
Det Økonomiske og Sociale Udvalg om "Fremme af grundlæggende
arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styringssystemer
i en globaliseret økonomi**
KOM (2001) 416 endelig
- Kommissionens præsentation **Side**
543
- 16. Formandskabets forslag om etablering af en europæisk mæglings-
institution**
- Information fra formandskabet **Side 60**

Dagsordens punkt 1:

"Efterårspakken 2001", der består af udkast til Fællesrapport 2001, forslag til retningslinier for beskæftigelse 2002 og henstillinger til medlemslandene om implementering af deres beskæftigelsespolitik 2002.

(Hjemmel artikel 128(5), 128(2), 128(4))

KOM (2001) 438 endelig, KOM (2001) 511, KOM (2001) 512

-Debat

1. Baggrund

Fællesrapporten (KOM (2001) 438 endelig) har hjemmel i Amsterdamtraktaten art.128(5), retningslinierne for beskæftigelse (KOM (2001) 511) har hjemmel i Amsterdamtraktaten art.128(2) og henstillingerne til medlemslandene (KOM (2001) 512) har hjemmel i Amsterdamtraktaten art. 128(4).

Udkast til Fællesrapport 2001 giver på baggrund af de 15 medlemslandes implementeringsrapporter (NAP'er, nationale handlingsplaner for beskæftigelse) en overordnet såvel som individuel vurdering af, i hvilket omfang landene har implementeret retningslinierne for beskæftigelse for 2001 og taget Rådets henstillinger for 2001 til efterretning i den nationale politik. Derudover indeholder rapporten, der fremsendes til Det Europæiske Råd i Læken i december, en status for den overordnede beskæftigelsessituation i EU.

Forslag til retningslinier for beskæftigelse 2002 og henstillinger til medlemslandene 2002 fremlægges af Kommissionen på baggrund af

- analyserne i udkast til Fællesrapport 2001
- analyserne af den makroøkonomiske udvikling
- de overordnede økonomisk politiske retningslinier, Amsterdamtraktatens art. 126 og
- Det Europæiske Råds konklusioner.

2. Indhold

- *Fællesrapporten 2001*

Rapporten lægger vægt på, at år 2000 har været et godt år for beskæftigelsen, idet der er skabt tre mill. nye job, og ledigheden er reduceret til 8.3 pct., således at den ligger på niveau med ledigheden i begyndelsen af 1990'erne.

Ifølge rapporten er resultaterne af strukturreformerne på arbejdsmarkedet begyndt at vise sig. Der er stigende beskæftigelsesintensitet i bl.a. high-tech og vidensintensive sektorer. Der er fortsat strukturelle udfordringer med hensyn til f.eks. ungdomsledigheden og den lave beskæftigelsesfrekvens for ældre arbejdstagere. Rapporten påpeger, at balancen i landenes politik fortsat er præget af en stærkere indsats vedr. retningslinierne for beskæftigelses- og iværksætterfremme end vedr. retningslinierne for virksomhedernes og de ansattes tilpasningevne og kønsligestillingen. Rapporten peger endvidere på udeståender med hensyn til fastlæggelse af nationale mål - bl.a. vedrørende beskæftigelsesfrekvenser og anvendelse af indikatorer.

Danmark får altovervejende en positiv omtale. Den danske indsats til fremme af arbejdsudbudet såvel som den valgte strategi over for udfordringerne på det

lange sigt vurderes begge positivt. Det fremhæves, at det danske policy-mix er fordelt ud på alle fire søjler (forbedring af beskæftigelsesevne, fremme af iværksætterkultur, fremme af virksomhedernes og de ansattes tilpasningsevne samt fremme af kønsligestilling). Der konstateres positive resultater af de igangværende reformer, herunder skatte-, orlovs- og efterlønsreformer. Det bemærkes, at selvom tilgangen til langtidsledigheden er lav, er indfasningen af handlingsplaner for ledige inden henholdsvis 6 måneders ledighed (unge) og 12 måneders ledighed (voksne) forsinket.

Rapporten fremhæver, at Danmarks hovedudfordring er fremme af både kvalitet og kvantitet i arbejdsudbudet. Der er behov for fortsat at følge og vurdere de iværksatte reformer.

- Henstillinger 2002

I forslaget til henstillinger fremhæves det, at selv om landene generelt har reageret konstruktivt på henstillingerne for 2001, så afspejler reaktionerne forskelle i implementeringsstadier og i efterlevelse af den europæiske beskæftigelsesstrategi. På baggrund af eksaminationen af NAP'erne foreslås i alt 57 henstillinger, svarende til niveauet for 2001 og med samme fordeling på lande, idet Danmark dog reelt får én henstilling mindre end i 2001.

De danske tilbagetrækningsreformer, herunder efterlønsreformen, orlovsreformer og reformerne på ligestillingsområdet (ligestillingsloven mv.) har medført, at to af de tre danske henstillinger fra 2001, nemlig henstilling nr. 2 ("overvågning af efterløns- og orlovsordningerne i betragtning af behovet for at øge arbejdskraftudbudet") og henstilling nr. 3 ("fortsætte indsatsen for at udvikle en strategi, som på effektiv måde tager højde for ligestillingsaspektet og en sammenhængende strategi til nedbringelse af det nuværende omfang af kønsopdeling på arbejdsmarkedet") er blevet slettet.

De to henstillinger til Danmark for 2002 er henstilling nr. 1 fra 2001 vedrørende skattetryk og marginalskat og en ny henstilling nr. 2, der fortsat vedrører arbejdsudbudet, men nu med fokus på det rummelige arbejdsmarked og integration af immigranter ("fremme incitament for at tilskynde flere til at gå i beskæftigelse, særlig ved videreudvikling af det rummelige arbejdsmarked og forøget indsats for integration af immigranter").

- Retningslinier for beskæftigelsen 2002

Kommisionens forslag til retningslinier for 2002 indeholder kun mindre ændringer i forhold til retningslinierne for 2001.

Den horisontale retningslinie A er styrket derved, at Det Europæiske Råds målsætning for beskæftigelsefrekvensen for 2005 og 2010 (samlet beskæftigelsefrekvens for EU i gennemsnit på 70 pct.) er indsat. På baggrund af Det Europæiske Råd i Stockholm er der indarbejdet en generel målsætning om kvalitet i arbejdet, som er indlagt i den ny horisontale retningslinie B. Grundlaget er Kommissionens meddelelse COM(2001)313 af 20. juni 2001. Samtidig er der indføjet referencer til kvalitetsaspektet i retningslinierne 3, 7, 10, 11 og 13. Endelig er foretaget ændringer for at styrke fremme af mobilitet

og ikke mindst identifikation og udvikling af indikatorer, der skal beskrive udviklingen i løngabet mellem mænd og kvinder (retningslinie 17).

s. 6/61

3. Danske regler

Der findes ingen tilsvarende danske regler.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Beskæftigelsespakken ("Efterårspakken") er en del af den samordnede strategi for beskæftigelse, der sigter på at udnytte de gevinster, der er ved at samordne og koordinere medlemslandenes økonomiske politikker, som inden for rammerne af de overordnede økonomiske retningslinjer og stabilitets- og vækstpagten er de enkelte landes ansvar.

5. Høring

Beskæftigelsespakken har været behandlet i EF-Specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold, hvor der var en generel positiv holdning til beskæftigelsespakken.

6. Tidligere forelæggelse

Beskæftigelsespakken har ikke tidligere været forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg og Folketingets Europaudvalg.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Beskæftigelsespakken ("Efterårspakken") har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Beskæftigelsespakken ("Efterårspakken") er en del af den samordnede strategi for beskæftigelse, der sigter på at udnytte de gevinster, der er ved at samordne og koordinere medlemslandenes økonomiske politikker, som inden for rammerne af de overordnede økonomiske retningslinjer og stabilitets- og vækstpagten er de enkelte landes ansvar.

Dagsordens punkt 2

Kommissionens meddelelse til Rådet og Europa-Parlamentet, Den sociale og økonomiske komite samt Den regionale komite om:

"Beskæftigelse og socialpolitik: en ramme for investering i kvalitet".

KOM (2001) 313 endelig

- Debat

1. Baggrund.

Kommissionen har den 20. juni 2001 fremlagt meddelelsen om "Beskæftigelse og socialpolitik: en ramme for investering i kvalitet" KOM (2001) 313 endelig.

I konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Nice hedder det, bilaget side 14, at der skal tages "større hensyn til målene for bedre jobs og til strategiens betydning for væksten som et vigtigt element i bestræbelserne på at gøre det attraktivt at arbejde. En meddelelse fra Kommissionen i 2001 vil omhandle beskæftigelsespolitikens bidrag til kvaliteten i beskæftigelsen i alle dens aspekter (herunder arbejdsvilkår, sundhed og sikkerhed, lønforhold, ligestilling mellem kønnene, ligevægt mellem fleksibilitet og sikkerhed, sociale relationer)."

Det Europæiske Råd i Stockholm anmodede endvidere Rådet om sammen med Kommissionen at udarbejde indikatorer vedrørende kvalitet i arbejdet med henblik på fremlæggelse af disse inden Det Europæiske Råd i Laeken.

2. Indhold

Kommissionen sætter allerede i den socialpolitiske dagsorden fokus på fremme af kvalitet i arbejdet. Det er Lissabon strategiens overordnede mål at opnå fuld beskæftigelse samtidig med bedre jobs. Både Den sociale dagsorden og Lissabon strategien understreger betydningen af et positivt og gensidigt samspil mellem økonomi, beskæftigelse og den sociale dimension.

Meddelelsen har følgende formål:

- a) Fastlæggelse af definition og metode,
- b) fastlæggelse af et sæt indikatorer og
- c) anvendelse af reviews til fremme af målet om bedre jobs.

For så vidt angår definitionen (a) fastslås det i meddelelsen, at en bred tilgang til begrebet - kvalitet i arbejdet - både omfatter aflønning og minimumsstandarder på et generelt stigende niveau. Kvalitetsbegrebets relative og multidimensionelle karakter betyder, at der ikke kan konstrueres et enkelt indeks for kvalitet. De forskellige dimensioners betydning vil variere alt efter omstændighederne og ambitionsniveauet. Det konstateres, at der endnu ikke er konstrueret en almindelig anerkendt definition af begrebet.

I meddelelsen foreslås det, at man grupperer elementer (en række politikområder og dermed aktører), der vil kunne indgå i definitionen, i to hovedgrupper:

Hovedgruppe I. Karaktertræk ved jobbet (herunder: jobtilfredshed, aflønning, ikke-pekuniær aflønning, arbejdstid, færdigheder og uddannelse samt karrierespæktiv, jobindhold, match mellem jobprofil og medarbejderprofil).

Hovedgruppe II. Karaktertræk ved jobbet i en bredere arbejdsmarkedssammenhæng (herunder: kønsligestilling, sundhed og sikkerhed, fleksibilitet og sikkerhed, adgang til jobs, balance mellem arbejds- og privatliv, social dialog og medarbejderindflydelse, mangfoldighed og ikke-diskrimination).

I meddelelsen fremlægges på den baggrund forslag til 10 områder med tilhørende indikatorer (b), jf. bilag 1.

For så vidt angår anvendelse af reviews til fremme af målet om bedre jobs (c), forestiller Kommissionen sig, at anvendelsen af denne brede definition på kvalitet i arbejdet med tilhørende indikatorer vil udgøre en ramme og et redskab i forbindelse med reviews vedrørende kvalitet i beskæftigelsespolitikken.

3. Gældende dansk ret

Der eksisterer ikke tilsvarende bestemmelser.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen har ikke redegjort for nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Høring

Kommissionens meddelelse har været behandlet i EF-Specialudvalget vedrørende arbejdsmarkedet og sociale forhold. Der er modtaget høringssvar fra:

DA har inden for den givne svarfrist ikke haft mulighed for at drøfte meddelelsen med DA's medlemsorganisationer, hvorfor følgende har karakter af foreløbige bemærkninger.

På det overordnede principielle grundlag er DA tilhænger af, at der foretages tværgående sammenligninger af systemerne på arbejdsmarkedet. Det er en forudsætning, at disse sammenligninger udarbejdes på grundlag af målinger af relevante indikatorer.

Imidlertid savner DA en begrundelse for overhovedet at udarbejde en opgørelse over kvalitet i arbejdet i EU. Ligeledes synes der heller ikke at være en angivelse af, hvad man konkret agter at anvende resultaterne til. DA finder, at forudsætningen for at kunne vurdere, om ideen overhovedet er bæredygtig, er en nærmere angivelse af formålet med indsamlingen af oplysninger inden for netop disse områder.

DA finder, at der skal foretages en revision af listen over indikatorer, således at temaer/indikatorer, som allerede anvendes i forbindelse med udarbejdelsen

af den nationale handlingsplan for beskæftigelse og den tilsvarende på det sociale område, ikke indgår i den liste, som anvendes på dette område.

s. 9/61

Anvendelsen af indikatorer til registrering af en status for udviklingen i de europæiske lande skal efter DA's opfattelse baseres på objektivt konstaterbare kendsgerninger. Derfor kan eksempelvis følgende indikator "Tilfredshed med arbejdet blandt arbejdstagerne" ikke anvendes. Registreringerne for denne indikator vil i høj grad være afhængige af subjektive faktorer, som ikke meningsfuldt vil kunne anvendes i en opgørelse for det enkelte land og endnu mindre i en tværgående europæisk sammenligning.

Efter DA's opfattelse skal man generelt undlade at foretage en opgørelse og registrering af særlige grupper af ansatte på arbejdsmarkedet, f.eks. ældre, handicappede, udstødte grupper m.v., fordi en registrering i mange tilfælde vil føre til en stempning og yderligere fastlåsning af de omtalte "svage" grupper på arbejdsmarkedet.

Endelig finder DA, at det er en forudsætning for at kunne foretage meningsfulde registreringer og dermed sammenligninger, at der er udviklet et fælles europæisk begrebsapparat. Det er langt fra tilfældet på alle de skitserede emneområder. Eksempelvis vil registreringer på arbejdsmiljøområdet ikke være umiddelbart sammenlignelige, førend en sådan fælles forståelse foreligger.

Generelt bør man på områder, hvor de eksisterer, anvende de etablerede begreber. Det gælder bl.a. på det uddannelsespolitiske område.

Inden for rammerne af den korte svarfrist har **LO** umiddelbart den opfattelse, at det er et godt initiativ, Kommissionen har taget. Ud fra et lønmodtagersynspunkt er det perspektivrigt, at der i en vurdering af den økonomiske og beskæftigelsesmæssige udvikling lægges op til ikke alene at se på de traditionelle makroøkonomisk funderede mål og indikatorer, men at den økonomiske udvikling også vurderes ud fra, hvordan det er gået med hensyn til kvaliteten i de eksisterende og nyetablerede arbejdspladser.

LO henviser til, at der i LO's debatoplæg om arbejdspladsernes samfundsansvar også ses på mulighederne for at forbedre kvaliteten af arbejdspladserne, hvor ikke mindst ideerne om etablering af et enhedsregnskab ligger i fin forlængelse af Kommissionens arbejde med at udpege indikatorer til beskrivelsen af, hvordan det går med at skabe kvalitet i arbejdet.

Efter LO's opfattelse bliver det afgørende spørgsmål fremover at få diskuteret kravene til et arbejde af høj kvalitet - eller definitionen heraf - og herunder ikke mindst muligheder (og begrænsninger) med hensyn til at måle niveauet for og udviklingen i arbejdets kvalitet.

LO fremhæver, at det er klart, at der vil være prioriteringshensyn, ligesom det ikke umiddelbart er muligt statistisk at belyse alle ønskelige indikatorer. Arbejdet med hensyn til identifikation, udpegning, prioritering og statistisk belysning af de relevante indikatorer for kvalitet i arbejdet må ses som et stadigt udviklingsforløb.

Lige muligheder for mænd og kvinder er en væsentlig kvalitet, som berører alle aspekter af arbejdslivet. Det er derfor vigtigt, at der inden for alle relevante indikatorer sker en opdeling på køn.

LO har følgende kommentarer til indikatorerne inden for de 10 dimensioner:

1. Kvaliteten af jobbet indhold

LO mener, at der bør suppleres med følgende indikatorer:

- indikatorer, der belyser, om den enkelte arbejdstager føler, at arbejdspladsen i fuldt omfang gør brug af dennes viden og erfaringer,
- om den enkelte føler, at hun/han bliver hørt og/eller har indflydelse på planlægningen af og ændringer i arbejdet,
- om den enkelte har varierede arbejdsopgaver m.v.

LO har i øvrigt udviklet en række DUA-indikatorer (det udviklende arbejde), som det kunne være fornuftigt at inddrage.

2. Færdigheder, livslang uddannelse og karriereudvikling

LO nævner, at der eksempelvis kunne spørges til:

- om den enkelte føler, at arbejdspladsen investerer tilstrækkeligt i udvikling af medarbejderne,
- om den enkelte har gode muligheder for at lære nyt i det daglige arbejde, og
- om den enkelte har mulighed for at deltage i efteruddannelse.

3. Arbejdsmiljø

I forhold til Kommissionens forslag om opdelingen i to dimensioner vedrørende dels selve jobbet og dels vedrørende forholdet til det overordnede arbejdsmarked bemærker LO, at arbejdsmiljøet først og fremmest er knyttet til det enkelte arbejde, og derfor bør arbejdsmiljøindikatorerne begrebsmæssigt rubriceres både under jobbet indhold og under det overordnede arbejdsmarked.

Dimension I:

Den vigtigste kilde til vurdering af jobkvalitet er arbejdstagernes egne udsagn. Der bør derfor udvikles et batteri af egnede interviewspørgsmål.

LO mener, at der bør suppleres med følgende indikatorer:

- fraværstatistikken vil i nogen grad kunne anvendes til at differentiere mellem brancher og sektorer i forhold til lavt og højt fravær,
- arbejdstid i kombination med stress og tempo har de senere år vist sig at have voksende betydning for lønmodtagernes opfattelse af udviklingen i deres eget arbejdsmiljø. Arbejdstid bør derfor indgå som en selvstændig indikator både i relation til arbejdsmiljø og ligestilling, fleksibilitet og balancen mellem arbejdsliv og familieliv, og
- ud over antallet af arbejdstimer må indikatorerne også omfatte eksempelvis placering pr. arbejdsdag og arbejdsuge - herunder særligt skiftehold og overarbejde.

Dimension II:

- arbejdsskadestatistikken kan med nogen forsigtighed anvendes til at dokumentere udviklingstendenser på arbejdsmarkedet. Grundlæggende må udgangspunktet være frekvens- eller incidensberegninger, således at der i nogen grad tages højde for konjunktursvingninger og forskelle i arbejdsmarkedets sammensætning. Fokus må være på dødsulykker og alvorlige ulykker under ét og andre ulykker som en anden kategori.
- mange lønmodtagere angiver, at de har skiftet arbejde på grund af dårligt arbejdsmiljø, eller at de har overvejet det. Arbejdsmiljøet er med andre ord også en mobilitetsfaktor, som bør inddrages blandt de øvrige mobilitetsfaktorer i meddelelsen.

5. Fleksibilitet og tryghed

LO nævner, at fleksibilitet ikke i sig selv giver kvalitet i arbejdet. Det gør alene adkomsten til at bestemme over fleksibiliteten.

6. Integration og adgang til arbejdsmarkedet

LO foreslår følgende indikatorer tilføjet:

- udviklingen og sammenligning af effekterne af de forskellige former for arbejdsmarkedspolitiske tiltag,
- udviklingen i det samlede antal personer i beskæftigelse og det samlede antal personer uden beskæftigelse, som modtager forskellige offentlige ydelser,
- udviklingen i det samlede antal førtidspensionister sammenholdt med antal beskæftigede,
- udviklingen i antallet af sygedagpengesager fordelt efter varighed. Afgangen til beskæftigelse for personer på sygedagpenge, herunder fordelt efter varigheden på sygedagpenge,
- udviklingen i fordeling på offentlig forsørgelse og på varigheden af offentlig forsørgelse. Afgangen fra offentlig forsørgelse til beskæftigelse fordelt efter varigheden af offentlig forsørgelse,
- udviklingen i indvandrernes andel af bruttogruppen opdelt på oprindelsesland og på varigheden af offentlig forsørgelse. Afgangen til beskæftigelse for indvandrere fra tredjelande i bruttogruppen fordelt efter varigheden af offentlig forsørgelse, og
- udviklingen i antallet af støttet beskæftigelse set i forhold til udviklingen i den samlede beskæftigelse.

LO finder, at der generelt mangler indikatorer til beskrivelse af *arbejdspladsernes rummelighed*. Der kunne (under dimension I) spørges til, om arbejdspladsen skaber rum til kolleger, der har svært ved at følge med på grund af f.eks. nedsat arbejdsevne, handicap eller alder. Om der på den enkeltes arbejdsplads er formuleret en personalepolitik, der indtænker socialt ansvar, og om der aflægges et socialt regnskab.

7. Arbejdets organisering og balancen mellem arbejdslivet og privatlivet

LO foreslår, at der suppleres med følgende indikatorer:

- indikatorer, der - udover at beskrive omfanget af deltidsbeskæftigelse, flekstidsordninger m.v. - belyser den enkeltes muligheder for at kombinere arbejdsliv og privatliv,

- navnlig mænds adkomst til sammenhæng mellem arbejdsliv og familieliv bør være et særligt indsatsområde, og
- spørgsmål om udbredelsen af de nye lærende organisationsformer (teams, selvstyrende grupper m.m.).

8. Dialogen med arbejdsmarkedets parter og arbejdstagernes medbestemmelse

LO mener, at der bør suppleres med følgende indikatorer:

- organisationsgraden på både arbejdsgiver- og arbejdstagersiden,
- andelen af arbejdstagere omfattet af aftaler eller regler om information og høring,
- andelen af arbejdstagere omfattet af aftaler eller regler om medbestemmelse i virksomhedens ledelse, og
- 2. indikator bør suppleres med - "direkte eller indirekte økonomiske interesser/økonomisk deltagelse" - for at få pensionskasserne med.

9. Diversificering og ikke-forskelsbehandling

Man bør adskille handicappede og etniske minoriteter, da de intet har til fælles som gruppe. Til gengæld kan man godt tage de unge med under den kategori, der drejer sig om diskrimination af de ældre. Spørgsmålet om adgang til klager bør tydeliggøres, således at den handler om: "eksisterende klagemuligheder for de forskellige former for diskrimination".

Amtsrådsforeningen har svaret, at foreningen på nuværende tidspunkt ikke har bemærkninger til den foreliggende meddelelse fra Kommissionen.

SALA har ingen indvendinger til meddelelsen.

FTF er positiv i forhold til, at EU-samarbejdet vedrørende beskæftigelsen også sætter fokus på kvalitet i arbejdet og ikke kun fokuserer på skabelsen af nye arbejdspladser, uanset disses arbejdskvalitetsmæssige indhold. FTF finder, at det er vigtigt, at meddelelsens indhold ikke varsler endnu "en proces", men indarbejdes i Luxembourg-processen, hvor partsinddragelsen allerede er indarbejdet.

For så vidt angår opstillingen af indikatorer, finder FTF det vigtigt, at disse alene bruges til inspiration landene imellem og ikke opfattes som målsætninger og resultatkrav, der skal opfyldes ud fra rigid statistisk sammenligning. Konkret har FTF to kommentarer:

- afsnittet om "Mangfoldighed og ikke-diskrimination: Handicappede er ikke en fornuftig term i denne sammenhæng. I stedet bør benyttes "personer med nedsat erhvervssevne". Derved indikeres det, at der både kan være psykiske og fysiske og sociale årsager. Samme sted bør denne gruppe og etniske minoriteter adskilles, og disse gives et selvstændigt "bullitpoint".
- afsnittet "Planlægning i arbejdet og balancen mellem arbejdsliv og familieliv" bør tilføjes en ny indikator, som måler arbejdstimeforbruget pr. familie. De ovenstående indikatorer har en nøje sammenhæng med typisk kvinders erhvervsfrekvens, og dette bør således måles for, at f.eks. børnepasningsmulighederne kan indsættes i den rette sammenhæng.

Finanssektorens Arbejdsgiverforing (FA) finder det positivt, at Kommissionen fokuserer på kvalitet, men også at det herved understreges, at arbejdskvalitet ikke kun har betydning for den enkelte arbejdstager, men også skal vægtes i forhold til virksomhedens konkurrenceevne.

Overordnet skal FA anføre en vis betænkelighed ved, at Kommissionen nu går ind konkret på en lang række områder og derved præjudicerer begrebet "kvalitet i arbejdet". FA anfører i den sammenhæng, at det fremgår af det indledende notat, at Kommissionen i sin meddelelse ikke har redegjort for eller beskæftiget sig med nærheds- og proportionalitetsprincippet. FA finder, at det er en mangel ved meddelelsen. Det er begrundet i, at en lang række af de nævnte indikatorer i forhold til både dimension 1 og 2 om job og det brede arbejdsmarked er forhold, som forhandles og reguleres ved aftale mellem arbejdsmarkedets parter eller i den enkelte virksomhed ved virksomhedsoverenskomster. FA tænker her især på:

- uddannelsesforhold
- ligestilling
- sikkerhed og sundhed på arbejdspladsen
- fleksibilitet og sikkerhed
- det rummelige arbejdsmarked
- social dialog og medarbejderindflydelse.

FA mener, at meddelelsen fra Kommissionen i det videre forløb bør præcisere og tage disse forhold i betragtning i forbindelse med en diskussion på europæisk niveau, idet det fremgår af meddelelsen, at det foreliggende oplæg skal danne basis for diskussion med både Europa-Parlamentet, Rådet, Den Økonomiske og Sociale Komité, Regionskomiteen, NGO'ere og andre interessegrupper.

FA nævner, at der således er tale om en bred referenceramme, hvorfor det er nødvendigt, at hovedaktørerne, nemlig arbejdsmarkedets parter, præcisere sine krav og ønsker i forhold til meddelelsen belyst på baggrund af de aktuelle forhold. Dette så meget desto mere som tendenserne i dag - ikke kun på nordisk niveau, men i Europa i øvrigt - er en stigende decentralisering og individualisering.

FA har med tilfredshed noteret, at meddelelsen anerkender, at der ikke er nogen egentlig definition på begrebet kvalitet. Hertil skal siges, at FA er af den opfattelse, at Kommissionen ikke skal tilstræbe en definition, da struktur og begreber ændres hurtigt på det dynamiske arbejdsmarked. Det synes derfor formålsløst at lave et autoriseret kvalitetsbegreb.

FA mener, at det overordnet set må overlades til arbejdsmarkedets parter fortsat at udvikle jobkvalitet og tilfredshed, fx via projekter som "det udviklende arbejde" og lignede initiativer, og derved tage afsæt i det for arbejdsmarkedet kendte frem for overordnet at fastsætte retningslinjer. Heri kan netop ligge en fare for en begrænsning og ikke en udvikling.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

s. 14/61

Forslaget vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget vil ikke i sig selv have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 3 a):**Forslag til Rådets direktiv vedrørende medarbejderindflydelse i det Europæiske Selskab**

KOM (1989) 268

- Vedtagelse

1. Baggrund

Allerede i 1970 fremsatte Kommissionen et første forslag til en forordning om en statut for Det Europæiske Selskab (SE), der var meget detaljeret. Forslaget blev behandlet på adskillige rådsmøder, hvor det blev mødt med betydelig modstand fra medlemslandenes side, hvilket skyldtes store forskelle i selskabsretten i de enkelte lande.

Kommissionen fremlagde et helt nyt forslag i 1989, hvor man havde udeladt hovedparten af de selskabsretlige elementer. Kommissionen havde udarbejdet en basal statut for oprettelse af et SE (forordning) samt regler for medarbejderindflydelse (direktiv) -KOM (1989) 268. Forordningen blev behandlet i en ad hoc arbejdsgruppe under Rådet (Indre Marked), mens direktivforslaget blev behandlet i Socialgruppen. Direktivforslaget viste sig dog at møde betydelig modstand i Rådet fra en række medlemslande.

Det lykkedes først på Det Europæiske Råds møde i Nice i december 2000 at nå til principiel enighed om en statut for SE med et tilhørende direktivforslag om medarbejderindflydelse.

Forslaget til forordning og direktiv (14732/2000) har nu været til udtalelse i Europa-Parlamentet (EP). Dette skyldes, at Rådet efter udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste har lagt sig fast på, at retsgrundlaget er TEU art. 308, hvorefter Rådet træffer beslutning med enstemmighed efter indhentelse af en udtalelse fra EP (simpel høring).

Ved beslutningen lagde Rådets juridiske tjeneste særligt til grund, "at bestemmelserne om medarbejderindflydelse i et SE-selskab er helt autonome i forhold til bestemmelserne i medlemsstaternes selskabsret. Medarbejderindflydelse i et SE-selskab er udelukkende reguleret ved forordningen, direktivet og de nationale bestemmelser, der er truffet til dets gennemførelse, dvs. med udelukkelse af alle andre eksisterende nationale bestemmelser. Ingen specifik regel vedrørende SE-selskaberne vil derfor berøre medlemsstaternes lovgivning om medarbejderindflydelse i de selskaber, der er stiftet i henhold til national lovgivning."

På denne baggrund fandt Rådets juridiske tjeneste, at TEU art. 308 skulle tages i anvendelse frem for artikel 137, skønt information, høring og medbestemmelse er områder, der er omfattet af artikel 137.

Efter EP's udtalelse af 4. september 2001 er forslaget nu sendt tilbage til de respektive rådsarbejdsgrupper med henblik på samlet vedtagelse på rådsmødet for beskæftigelses- og socialministre den 8. oktober 2001.

2. Indhold

SE er en ny og frivillig selskabsform. I forbindelse med stiftelse af et SE, skal der oprettes et særligt forhandlingsorgan (et rent arbejdstagerorgan), kaldet SFO, som skal forhandle en aftale på plads med ledelsen om information, høring og medbestemmelse i SE.

Alle formalia omkring etableringen af SFO følger principperne i EU-direktivet om europæiske samarbejdsudvalg, der blev vedtaget i 1994. Direktivet retter sig mod multinationale virksomheder, der har bedrifter i flere lande med mindst 1000 ansatte og 150 ansatte i hvert af mindst 2 medlemslande. Direktivet indeholder ikke regler om medbestemmelse, men kun om information og høring.

Såfremt ledelsen og SFO ikke kan blive enige om en aftale om information, - høring og medbestemmelse, træder et sæt tvungne referenceregler herom i kraft. Ledelsen kan dog nå at fortryde etableringen af SE, såfremt parterne ikke kan nå til enighed om en aftale.

Spørgsmålet om medbestemmelse har skabt de største problemer i medlemslande, der i forvejen har velfungerende nationale medbestemmelsessystemer og som ikke ønskede at opgive eller at forringe disse systemer. Endvidere ønskede medlemslande, der i forvejen ikke havde nationale medbestemmelsessystemer, principielt ikke at indføre SFO i SE-selskabet.

Tidligere forslag har bygget på et princip om beskyttelse af mindretallets interesser, såfremt der ikke er enighed om et medbestemmelsessystem. Af hensyn til den sidstnævnte gruppe af medlemslande, er der stillet forslag om brug af tærskler. Forslaget om tærskler indebærer:

- Så længe der forhandles, gælder der et særligt krav om kvalificeret flertal ved afstemninger, når en vis procentdel af arbejdstagerne ellers ville miste medbestemmelsesrettigheder som følge af aftalen. Formålet er at gøre det vanskeligt at nedstemme eksisterende medbestemmelsesrettigheder.
- Såfremt forhandlingerne bryder sammen, skal de tvungne referenceregler om medbestemmelse anvendes, dog først når en vis procentdel af arbejdstagerne ellers ville miste en eksisterende ret til medbestemmelse.

Tærsklerne foreslås at skulle være forskellige afhængigt af, om der er tale om stiftelse ved fusion, hvor de nationale selskaber "smeltes sammen", holding/datterselskaber, hvor de eksisterende selskaber bevares men samles under SE'et. Såfremt stiftelsen sker ved omdannelse, skal medarbejderindflydelsen som minimum være den samme som den, der fandtes i selskabet forud for omdannelsen.

Tærsklen ved en fusion er sat til 25% og ved et holding/datterselskab til 50%.

3. Danske regler

Der er ingen gældende dansk ret vedrørende SE. Den danske selskabsretlige regulering er i et vist omfang baseret på EF-direktiver. Disse direktiver er i vidt omfang indarbejdet i forordningsforslaget, enten direkte i form af en

gengivelse af direktivernes regler eller indirekte ved en bestemmelse, ifølge hvilken national ret subsidiært finder anvendelse.

s. 17/61

I henhold til aktieselskabsloven og anpartsselskabsloven har medarbejdere i aktieselskaber og anpartsselskaber ved direkte valg ret til at vælge medlemmer til bestyrelsen, svarende til halvdelen af de øvrige bestyrelsesmedlemmer og mindst to, såfremt selskabet har bestået i mindst tre år i gennemsnit har beskæftiget mindst 35 medarbejdere inden for de sidste tre år, og såfremt mindst halvdelen af medarbejderne ønsker medarbejderrepræsentation. De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er i enhver henseende ligestillet med de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer, hvad angår rettigheder, pligter og ansvar.

Efter den seneste undersøgelse er der i dag medarbejderdeltagelse i bestyrelser i 25 % af de virksomheder, hvor betingelsen er opfyldt.

Reglerne om information og høring reguleres af arbejdsmarkedets parter. Der eksisterer en række samarbejdsaftaler, og principperne svarer stort set til den særlige samarbejdsaftale, som er indgået i 1970 mellem hovedorganisationerne - Dansk Arbejdsgiverforening (DA) og Landsorganisationen i Danmark (LO).

Lov om europæiske samarbejdsudvalg gennemfører endvidere direktiv om indførelse af europæiske samarbejdsudvalg eller procedurer i fællesskabsvirksomheder og fællesskabskoncerner med henblik på at informere og høre arbejdstagerne.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincip

Kommissionen tager ikke direkte stilling til forslagets forhold til nærhedsprincippet.

Kommissionen finder dog, at regler om arbejdstagernes medbestemmelse i SE vil fremme Fællesskabets økonomiske og sociale mål. Eftersom de regler og den praksis, der gælder i de enkelte medlemsstater for medarbejderindflydelse, er meget forskellige, finder Kommissionen, at der er behov for fastsættelse af ensartede regler for arbejdstagernes stilling i SE.

5. Høring

Forslaget har været sendt til høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale spørgsmål den 25. februar 1999, ligesom der på Specialudvalgsmødet den 12. maj 1999 blev givet en orientering om sagen.

Organisationerne er fortsat positive overfor en statut om SE af hensyn til effektiviteten af det indre marked og EU's konkurrencedygtighed. Organisationerne fremhæver dog, at dette ikke ske på bekostning af den tradition for medarbejderindflydelse, der eksisterer i Danmark.

DA kan acceptere, at direktivet om europæiske samarbejdsudvalg skal finde anvendelse for statuten for SE, men foretrækker, at der både for så vidt angår

medbestemmelse og for information og høring tages udgangspunkt i de nationale systemer. DA anfører, at en løsning med flere ligeværdige referencemodeller vil sikre mod risikoen for, at en bestemt model får afsmittende virkning på øvrige EU-regler om medarbejderindflydelse. DA er imod forhandlings- tvang, idet det bør være op til den ene eller begge parter at bede om, at regler eller en forhandling skal iværksættes. DA finder, at virksomheder under en vis størrelse bør være undtaget.

DA og **Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA)** finder, at forhandlingsfristen er for kort.

DA, FA og **Rederiforeningen** kan ikke tilslutte sig de foreslåede definitioner af information og høring. FA henleder i denne forbindelse opmærksomheden på problematikken i forhold til børsetiske regler.

DA og Rederiforeningen finder, at besætningsmedlemmer i handelsflåden bør kunne undtages.

SALA er bekymret for, at nærværende forslag får afsmittende virkning på de foreslåede statutter for det europæiske andelsselskab.

LO vil ikke modsætte sig strukturen med tærskler. LO foretrækker tærskler på under 15%, men kan acceptere lidt højere tærskler.

Lønmodtagerorganisationerne finder generelt ikke, at det skal være muligt at forhandle sig frem til en ringere aftale end de i referencereglerne angivne.

6. Tidligere forelæggelser

Rådets forslag til forordning om indførelse af en statut for SE og direktivforslaget om indførelse af medarbejderindflydelse i SE'et er gentagne gange behandlet i Europaudvalget. Davignon-gruppens rapport blev forelagt Europaudvalget den 3. juni 1997 (O), og det luxembourgske formandskabs forslag blev forelagt Europaudvalget både den 3. oktober 1997, den 27. november 1997 (inden Rådsmødet i Indre Marked) (O) og den 12. december 1997 (O). Det britiske formandskabs forslag blev forelagt Europaudvalget den 3. april 1998 (O), den 15. maj 1998 (indre marked) (O) og den 29. maj 1998 (FO). Det østrigske formandskabs kompromisforslag blev forelagt Europaudvalget den 27. november 1998 (FO) og den 5. marts 1999 (FO). Forud for Rådsmødet den 25. maj 1999 udarbejdede det tyske formandskab et papir til politisk enighed, som blev forelagt Europaudvalget den 21. maj 1999 (FO). Sagen er senest blevet forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg den 14. december 2000 og Folketingets Europaudvalget den 15. december 2000 forud for rådsmødet (beskæftigelses- og socialministre) den 20. december 2000 (O).

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Forslaget griber ikke ind i de danske samarbejdsaftaler, men svarer til loven om europæiske samarbejdsudvalg, der giver lønmodtagerne supplerende rettigheder i transnationale sammenhænge. For så vidt angår information og høring i danske datterselskaber, kan det ikke udelukkes, at spørgsmål som i dag

behandles af danske samarbejdsudvalg, i stedet vil blive behandlet i de fora, som foreslås indført. I øvrigt vil samarbejdsudvalgene kunne opretholdes ved siden af de nye fora.

Forslaget griber heller ikke ind i de nationale regler om medbestemmelse. Såfremt et SE samtidig er omfattet af reglerne i direktivet om europæiske samarbejdsudvalg, finder direktivet om medarbejderindflydelse i SE anvendelse.

Forslaget vil medføre lovgivning inden for selskabsretten under forudsætning af, at forordningen om SE tillige vedtages, men der kan ikke på indeværende tidspunkt siges noget om omfanget.

Forslaget skønnes ikke at ville have statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da forslaget er et tilbud til virksomhederne, kan der ikke gives et skøn over forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 3 b):

s. 20/61

Forslag til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE)

KOM (91)174 endelig udg. - SYN 218 og SYN 219

- Vedtagelse

1. Baggrund

Kommissionen fremsatte allerede i 1970 et første, meget detaljeret forslag til en forordning om en statut for Det Europæiske Selskab (SE). Forslaget blev behandlet på adskillige rådsmøder, hvor det blev mødt med betydelig modstand fra medlemslandenes side på grund af store forskelle i selskabsretten i de enkelte lande.

Kommissionen fremlagde et helt nyt forslag til forordning i 1991, hvor man havde taget de fleste selskabsretlige elementer ud og fokuserede på en basal statut for oprettelse af et SE (forordning) (KOM (91) 174 endelig udg. - SYN 218 og SYN 219). Forordningen er blevet behandlet i en ad hoc arbejdsgruppe under Rådet (Indre Marked), mens direktivforslaget er blevet behandlet i Socialgruppen. Direktivforslaget viste sig dog at møde betydelig modstand i Rådet fra en række medlemslande.

Det lykkedes først på Det Europæiske Råds møde i Nice i december 2000 at nå til principiel enighed om en statut for SE med et tilhørende direktivforslag om medarbejderindflydelse.

Forslaget til forordning og direktiv (14732/2000) har nu været til udtalelse i Europa-Parlamentet (EP), idet Rådet efter udtalelse fra Rådets juridiske tjeneste har lagt sig fast på, at retsgrundlaget er TEU art. 308, hvorefter Rådet træffer beslutning med enstemmighed efter indhentelse af en udtalelse fra EP (simpel høring). Rådets juridiske tjeneste lagde særligt til grund, "at bestemmelserne om medarbejderindflydelse i et SE-selskab er helt autonome i forhold til bestemmelserne i medlemsstaternes selskabsret. Medarbejderindflydelse i et SE-selskab er udelukkende reguleret ved forordningen, direktivet og de nationale bestemmelser, der er truffet til dets gennemførelse, dvs. med udelukkelse af alle andre eksisterende nationale bestemmelser. Ingen specifik regel vedrørende SE-selskaberne vil derfor berøre medlemsstaternes lovgivning om medarbejderindflydelse i de selskaber, der er stiftet i henhold til national lovgivning." Derfor fandt Rådets juridiske tjeneste, at TEU art. 308 var det korrekte retsgrundlag og ikke artikel 137, skønt information, høring og medbestemmelse er områder, der er omfattet af artikel 137.

Efter EPs udtalelse af 4. september d.å. er forslaget nu sendt tilbage til de respektive rådsarbejdsgrupper med henblik på samlet vedtagelse på rådsmødet (beskæftigelses- og socialministre) den 8. oktober d.å.

EP har forbeholdt sig retten til at anlægge sag ved EF-Domstolen om hjemmelsspørgsmålet, idet Parlamentet mener, at den rette hjemmel burde være art. 95 for forordningen og for direktivet art. 137, stk. 3, tredje afsnit.

2. Indhold

Forordningsforslaget er et tilbud til europæiske virksomheder om, at der kan oprettes europæiske aktieselskaber, hvis stiftelse og virksomhed er underkastet bestemmelserne i en fælleskabsforordning, der gælder umiddelbart i samtlige medlemsstater. Foretrækker virksomhederne en national organisationsform, vil de fortsat have mulighed for at vælge denne løsning.

Forslaget indeholder de centrale bestemmelser om stiftelse, ledelse, flytning af hjemsted m.v., som finder anvendelse på SE-selskabet. National ret vil finde anvendelse på de punkter, som ikke er særligt reguleret i forslaget, så som generalforsamlingens tilrettelæggelse, forløb og afstemningsprocedurer.

Forslaget regulerer alene selskabsretlige forhold og omfatter ikke andre lovområder. Medlemsstaternes lovgivning og fælleskabslovgivningen - hvor en sådan findes - vil derfor finde anvendelse på følgende områder:

- Skatteret
- Konkursret
- Intellektuel ejendomsret
- Insolvens

Et væsentligt forhold ved SE-selskabet er det grænseoverskridende element. Dette kommer bl.a. til udtryk ved stiftelseskravene.

Aktieselskaber kan stifte et SE-selskab ved fusion, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater. Aktie- eller anpartsselskaber kan desuden stifte et SE-holdingselskab eller et SE-datterselskab, hvis stifterne kommer fra mindst to medlemsstater eller i de sidste to år har haft et datterselskab eller en filial i en anden medlemsstat. Endelig kan et SE stiftes ved omdannelse af et aktieselskab, hvis selskabet i de sidste to år har haft et datterselskab i en anden medlemsstat.

Registrering af et SE-selskab finder sted i den medlemsstat, hvor selskabet har vedtægtsmæssigt hjemsted. Selskabskapitalen skal mindst være 120.000 EURO (ca. kr. 900.000), medmindre der i medlemsstatens lovgivning er stillet større kapitalkrav ved udøvelse af den form for virksomhed, som SE-selskabet skal udøve.

SE-selskabet skal have en generalforsamling samt en ledelse organiseret enten efter det én-strengede system (bestyrelse) eller det to-strengede system (direktion og bestyrelse). Der vil således være valgfrihed mellem det to-strengede og det én-strengede system.

Et SE-selskab kan flytte hjemsted fra én medlemsstat til en anden, uden at selskabet opløses, eller at der stiftes en ny juridisk person. Der skal udarbejdes og offentliggøres en flytningsplan og beretning. Først når en dertil udpeget myndighed attesterer opfyldelsen af alle krav forud for flytningen, kan SE-selskabet blive registreret i et andet land. Formålet med dette er at sikre offentlige og private kreditorers rettigheder. Et SE-selskab, som er under konkurs, i betalingsstandsning eller under tvangsopløsning m.v., er afskåret fra at flytte hjemsted.

Et SE-selskab kan omdannes til et nationalt aktieselskab. Beslutning herom kan dog først træffes to år efter, at SE-selskabet er blevet registreret, og efter at de to første årsregnskaber er blevet godkendt.

SE-selskabers regnskaber skal aflægges efter de samme regler som for aktieselskaber, der hører under lovgivningen i den medlemsstat, hvor SE-selskabet har sit vedtægtsmæssige hjemsted.

Hvis forordningen vedtages, træder den i kraft samtidig med direktivet, hvilket vil sige senest tre år efter vedtagelsen af direktivet.

Kommissionen skal endvidere senest fem år efter forordningens ikrafttræden forelægge Europa-Parlamentet og Rådet en rapport om anvendelsen af forordningen og eventuelle forslag til ændringer.

3. Danske regler

Der er ingen gældende dansk ret vedrørende et SE. Den danske selskabsretlige regulering er i et vist omfang baseret på EF- direktiver.

Medarbejderne i et dansk aktieselskab har efter aktieselskabslovens § 49 ret til at vælge medlemmer til bestyrelsen svarende til halvdelen af de øvrige bestyrelsesmedlemmer, dog mindst to medlemmer, hvis selskabet i gennemsnit de sidste tre år har beskæftiget 35 medarbejdere og mindst halvdelen af medarbejderne ved en afstemning ønsker repræsentation i selskabets bestyrelse.

De medarbejdervalgte bestyrelsesmedlemmer er i enhver henseende ligestillet med de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Det seneste forslag fra Kommissionen til Rådets forordning om Statut for Det Europæiske Selskab (SE) er fra 1991. Kommissionen tager heri ikke direkte stilling til forslaget forhold til nærheds- og proportionalitetsprincippet, som først blev indført i Traktaten med vedtagelsen og inkorporeringen af Maastricht-traktaten.

Formålet med forslaget er at skabe en række nye fællesskabsretlige regler, som tager sigte på at introducere en ny selskabsform (Det Europæiske Selskab), hvis stiftelse og virksomhed skal være underkastet bestemmelserne i en fællesskabsforordning, der har direkte virkning i samtlige medlemsstater. Det vurderes, at dette formål kun kan opnås på fællesskabsplan ved at introducere bestemmelser, som er direkte og umiddelbart gældende i hele Fællesskabet.

5. Høring

Der er senest givet en orientering om forordningsforslaget på et møde i EF-specialudvalget for etablering og tjenesteydelser den 31. maj 2001.

Organisationerne er fortsat positive overfor en statut om SE af hensyn til effektiviteten af det indre marked og EU's konkurrencedygtighed, men det må ikke ske på bekostning af den tradition for medarbejderindflydelse, der er i Danmark.

DA kan acceptere, at direktivet om europæiske samarbejdsudvalg skal finde anvendelse for statuten for SE, men foretrækker at der både for så vidt angår medbestemmelse og for information og høring tages udgangspunkt i de nationale systemer. En løsning med flere ligeværdige referencemodeller vil sikre mod risikoen for, at en bestemt model får afsmittende virkning på øvrige EU-regler om medarbejderindflydelse. **DA** er imod forhandlingstvung, idet det bør være op til den ene eller begge parter at bede om, at regler og/eller en forhandling skal iværksættes.

DA og **Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA)** finder, at forhandlingsfristen er for kort.

DA, **FA** og **Rederiforeningen** kan ikke tilslutte sig de foreslåede definitioner af information og høring. **FA** minder i den forbindelse om problematikken i forhold til børsetiske regler.

DA finder, at virksomheder under en vis størrelse bør være undtaget. **DA** og **Rederiforeningen** finder, at besætningsmedlemmer i handelsflåden bør kunne undtages.

SALA er bekymret for, at nærværende forslag får afsmittende virkning på de foreslåede statutter for det europæiske andelsselskab.

Lønmodtagerorganisationerne finder ikke, at det skal være muligt at forhandle sig frem til en ringere aftale vedr. medarbejderindflydelse end de i referencereglerne angivne.

6. Tidligere forelæggelse

Forordningsforslaget har været behandlet på Europaudvalgets møde den 12. juni 1992 med henblik på forhandlingsoplæg, den 6. november 1992 til orientering, den 2. april 1993 til orientering, den 10. december 1993 til orientering, den 24. maj 1996 til orientering, 21. november 1997 til orientering, den 27. marts 1998 til orientering, den 15. maj 1998 til forhandlingsoplæg forud for rådsmødet den 18. maj 1998 og den 24. november 2000 til orientering forud for rådsmødet den 30. november 2000.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Forslaget vil kræve lovgivning inden for selskabsretten, f.eks. udpegelse af en kompetent registreringsmyndighed, ligesom der også kan forventes at skulle ske tilretninger inden for skatteretten, men forslaget vurderes ikke at have væsentlige lovgivningsmæssige konsekvenser. De statsfinansielle konsekvenser som følge af nye administrative foranstaltninger foranlediget af forslagens gennemførelse, vurderes ikke at være væsentlige.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Da forslaget om at stifte et SE er et tilbud til virksomhederne, kan der ikke gives et skøn over forslagets samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 4

Udgæet

Dagsordens punkt 5

s. 26/61

Koordinering af de sociale sikringsordninger. Parametre med henblik på en modernisering af forordning (EØF) nr. 1408/71

- Debat om parametre, der skal fastlægges i december

1. Baggrund

Formandskabets forslag til parametre med henblik på modernisering af forordning nr. 1408/71 findes endnu ikke i en endelig udgave, da den endelige formulering drøftes på mødet i Rådets arbejdsgruppe for sociale spørgsmål den 17. september 2001. Drøftelserne finder sted på grundlag af dokument 11677/01 – SOC 319 CODEC 847. Det forventes, at der alene vil blive foretaget få rettelser i dokumentet efter mødet den 17. september 2001.

Forslaget har til formål at imødekomme den opfordring som Det Europæiske Råd gav Rådet i Stockholm den 23. og 24. marts 2001. Rådets mandat er følgende:

"33. På grundlag af det tekniske arbejde, der er udført på ekspertniveau, og under hensyntagen til alle de ovennævnte faktorer opfordrer Det Europæiske Råd Rådet til inden udgangen af 2001 og på grundlag af en gennemgang af valgmulighederne at blive enige om parametre for en modernisering af forordning nr. 1408/71 om koordinering af de sociale sikringsordninger, således at Rådet og Europa-Parlamentet kan komme videre i arbejdet med at få den vedtaget."

Mandatet henviser til det tekniske arbejde, der er udført på ekspertniveau i forbindelse med behandlingen af "forslag til Rådets forordning (EF) om koordineringen af de sociale sikringsordninger" KOM (1998) 779 endelig udgave, som blev fremsat den 21. december 1998. Dette forslag benævnes i det følgende "forenklingsforslaget". Forenklingsforslaget inkluderer et tidligere forslag til ændring af reglerne om koordinering af de sociale sikringsordninger: forslag til Rådets Forordning (EF) om ændring af forordning (EØF) nr. 1408/71 for så vidt angår udvidelse til at omfatte tredjelandsborgere KOM(97) 561 - endelig.

Forenklingsforslaget er fremsat i medfør af artikel 51 og 235 i EF-Traktaten, som i Amsterdamtraktaten er gentaget i artikel 42 og 308 uden materielle ændringer.

EF-traktatens artikel 42 giver Rådet beføjelse til - med enstemmighed - at vedtage regler om koordinering af de sociale sikringsordninger for vandrende arbejdstagere og disses familiemedlemmer. Denne beføjelse er udnyttet til at udstede forordning (EØF) nr. 1408/71, som var gældende for arbejdstagere og disses familiemedlemmer og efterladte.

Ved forordning nr. (EF) nr. 1380/81 blev anvendelsesområdet for forordning 1408/71 udvidet til at omfatte selvstændigt erhvervsdrivende. Denne udvidelse støttedes på artikel 235 (nu 308) i EF-traktaten, idet artikel 51 (nu 42) sammenholdt med artikel 48 og 51 ikke udgjorde tilstrækkeligt retsgrundlag.

Forordningens regler supplerer de retsakter (især Rådets forordning (EØF) nr. 1612/68), som er udstedt i medfør af EF-traktatens artikler 48 og 49 (nu 39 og 40) om arbejdskraftens frie bevægelighed.

Baggrunden for forenklingsforslaget er et ønske om at forenkle de regler, der er fastsat i forordning (EØF) nr. 1408/71¹, hvis indhold derfor kort skitseres i det følgende.

Forordningens regler har til hensigt at koordinere medlemsstaternes sociale sikringsordninger for arbejdstagere og selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed og derfor flytter mellem medlemsstaterne. Reglerne giver endvidere arbejdstagere, selvstændigt erhvervsdrivende, pensionister m.fl. ret til ydelser fra medlemsstaternes offentlige sygesikringsordninger, når disse bosætter sig eller opholder sig midlertidigt i en anden medlemsstat. Reglerne supplerer således den danske offentlige rejsesygesikringsordning.

Der er tale om et sæt af koordineringsregler, som har til hensigt at sikre, at en arbejdstager eller selvstændigt erhvervsdrivende, som udnytter retten til fri bevægelighed ikke samtidigt bliver omfattet af de sociale sikringsordninger i to medlemsstater eller mister rettigheder, som er optjent i en anden medlemsstat. Endvidere sikrer reglerne, at de pågældende ikke kommer til at være uden social sikring på grund af betingelser om nationalitet eller bopæl i medlemsstaternes sociale sikringsordninger. Der er således ikke tale om harmonisering af de sociale sikringsordninger i medlemsstaterne.

Forordningens væsentligste principper omfatter ligebehandling og eksportabilitet af sociale sikringsydelser. Ligebehandlingen indebærer, at statsborgere fra andre medlemsstater nyder samme rettigheder og har samme pligter under de sociale sikringsordninger som landets egne borgere. Eksportabiliteten medfører, at en optjent ydelse skal udbetales til den berettigede uanset, hvor denne bor eller opholder sig inden for Fællesskabet. Endvidere gælder et sammenlægningsprincip, hvorefter forsikringsperioder (beskæftigelsesperioder eller bopælsperioder) fra andre medlemsstater kan anvendes til at opfylde krav om mindsteforsikringsperioder for at opnå ret til ydelser i en anden medlemsstat.

Der er fastsat en række særlige regler, som udmønter de ovennævnte principper i forhold til de forskellige sikringsordninger. I forordningens afsnit II, kapitel 1, findes regler, hvorefter det afgøres hvilken stats lovgivning, der finder anvendelse ved flytning mellem medlemsstaterne. Som hovedregel er det fastsat, at beskæftigelseslandets lovgivning finder anvendelse. I de følgende kapitler i forordningen findes regler for udbetaling og beregning af de enkelte ydelser, som er:

- ydelser i anledning af sygdom og moderskab (sygehjælp og syge- og barseldagpenge),

¹ Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere, selvstændige erhvervsdrivende og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet. EFT L 28 af 30. januar 1977 senest ændret ved Rådets forordning (EF) nr. 1606/98 af 29. juni 1998, EFT L 209/1 af 25. juli 1998 samt Rådets forordning nr. 307 af 8. februar 1999, EFT L 38/1 af 12. februar 1999.

- ydelser ved invaliditet, herunder ydelser, der tager sigte på at bevare eller forbedre erhvervsevnen (pension og revalidering),
- ydelser ved alderdom (pension),
- ydelser til efterladte (pension),
- ydelser i anledning af arbejdsulykker og erhvervssygdomme,
- ydelser ved dødsfald (begravelseshjælp),
- ydelser ved arbejdsløshed og
- familieydelser.

Det er præciseret, at forordningens regler ikke finder anvendelse for forsorgsydelser, som tilkendes efter en skønsmæssig transgvurdering, men finder anvendelse for en række nærmere angivne særlige ikke-bidragsspligtige blandede ydelser, som kan udelukkes fra eksportabilitet. Hvad angår pensioner, skal det bemærkes, at disse optjenes og beregnes efter et særligt prorata-princip, således at pensionen fra den enkelte medlemsstat fastsættes i forhold til forsikringsperioderne (bopæls- eller beskæftigelsesperioder) i den enkelte medlemsstat.

Som følge af en righoldig praksis fra EF-Domstolen og udviklingen i medlemsstaternes ordninger, er forordningens regler blevet særdeles komplicerede og dermed vanskelige at administrere i praksis. På denne baggrund finder Kommissionen, at der er behov for at forenkle regelsættet betydeligt. Det fremsatte forslag om koordinering af de sociale sikringsordninger, er et forslag til en sådan forenkling.

Forenklingsforslaget har været genstand for en teknisk gennemlæsning. Det finske, portugisiske, franske og svenske formandskab har alle udarbejdet en situationsrapport og har forelagt visse principielle spørgsmål for rådet. Det har kun været muligt at opnå enighed om enkelte begrænsede elementer i forslaget.

2. Indhold

Formandskabets forslag til parametre tager udgangspunkt i forenklingsforslaget, men er ikke helt så vidtgående. Det foreslår ikke egentlige retsregler, man fastsætter overordnede principper for det videre arbejde. De kommende formandskaber skal herefter udmønte principperne i et egentligt forslag til retsregler.

De generelle parametre (parameter nr. 1 – 6) tager udgangspunkt i et behov for modernisering af forordningens bestemmelser og de administrative procedurer. Dette kan ske dels ved en forenkling af bestemmelserne og dels ved en egentlig reform. En reform af forordningen vil indebære, at dens personkreds udvides med ikke-erhvervsaktive statsborgere i en medlemsstat og med tredjelandsstatsborgere. Da det ikke er realistisk at opnå enighed om denne reform, foreslår formandskabet, at der arbejdes mod en kompromisløsning for så vidt angår udvidelse af personkredsen med ikke-erhvervsaktive, således at der tages hensyn til de særlige forhold for bopælsbaserede ordninger, og at udvidelsen med tredjelandsstatsborgere drøftes uafhængigt af forenklingsforslaget, men parallelt hermed.

Formandskabet har derfor stillet forslag til et selvstændigt sæt af parametre for en forordning, hvorefter bestemmelserne i Rådsforordning nr. 1408/71 bliver analogt anvendelige for tredjelandsstatsborgere. Det forventes, at dette forslag vil blive stillet med hjemmel i TEF artikel 63, stk. 4.

Herudover bør det nævnes, at de generelle parametre går ud på at bevare den gældende retstilstand og principper med følgende to ændringer:

- Forordningens anvendelsesområde udvides med efterlønsordninger, således at efterløn kan udbetales uanset hvor modtageren bor eller opholder sig inden for Fællesskabet, og
- der formuleres en generel hovedregel, hvorefter forhold eller begivenheder indtrådt på en anden medlemsstats område skal have samme retsvirkning som forhold eller begivenheder indtrådt på den kompetente stats område.

Endelig indgår det som et generelt princip for samtlige parametre, at ændringerne skal føre til forenkling af procedurerne for de vandrende arbejdstagere og for de institutioner i medlemsstaterne, som skal administrere reglerne. Det foreslås, at forenkede regler for institutionerne vil blive udarbejdet på et senere tidspunkt, hvor der fastsættes gennemførelsesbestemmelser i den tilhørende gennemførelsesforordning, som skal afløse den eksisterende forordning (EØF) nr. 574/72.

Forslaget indeholder en række forslag til særlige parametre, som gengiver visse elementer i forenklingsforslaget enkeltvis.

Bestemmelserne omfattet af de særlige parametre skal alle reguleres på baggrund af de generelle parametre, herunder forslaget om udvidelse af forordningens personkreds til at omfatte ikke-erhvervsaktive.

Forslaget til parameter for reglerne om *sygehjælp* (særlig parameter 7) indeholder tre forslag til ændrede regler:

- at mellemstatslig refusion af udgifter til sygehjælpsydelse baseres på et princip om refusion af faktiske udgifter, men at medlemsstaterne dog kan indgå andre aftaler f.eks. om afkald på refusion eller om bevarelse af den eksisterende ordning med refusion af årlige gennemsnitsomkostninger for sygehjælp ydet til pensionister, der bor uden for den pensionsudbetalende stat, og til familiemedlemmer til en arbejdstager, der bor uden for den kompetente stat;
- at pensionerede grænsearbejdere også efter pensionering skal bevare retten til at modtage lægebehandling både i bopælsstaten og i den tidligere beskæftigelsesstat. Efter gældende regler kan pensionerede grænsearbejdere alene bevare denne ret, hvis de berørte medlemsstater har indgået en aftale herom;
- at de gældende regler - hvorefter én enkelt stat afholder udgifter til sygehjælpsydelse til en pensionist, selv om pensionisten modtager pension fra flere medlemsstater - opretholdes, men at denne stat ved beregning af bidrag til sygeforsikringen kan indregne samtlige pensioner, der udbetales til pensionisten.

Endvidere foreslås det, at der foretages en vurdering af EF-Domstolens praksis vedrørende fri udveksling af tjenesteydelser for så vidt angår ydelser fra sundhedsvæsenet i relation til reglerne om betaling for sygehjælpsydelser efter EF-reglerne om koordinering af sociale sikringsydelser.

Det foreslås, at de gældende regler på *pensions- og arbejdsskade-forsikringsområdet* (særlig parameter 8) opretholdes. Tilsvarende foreslås det, at de gældende regler om begravelseshjælp samt arbejdsulykker og erhvervs sygdomme bevares.

I forenklingsforslaget har Kommissionen foreslået at ophæve en særlig beregningsregel ved beregning af pension ved invaliditet fra visse medlemsstater. Den særlige beregningsmetode anvendes ikke af Danmark og har således ikke betydning for administrationen af reglerne i Danmark.

Særlig parameter 9 indeholder fire konkrete forslag til principper for regulering af reglerne om *ydelser ved arbejdsløshed*:

- selvstændige erhvervsdrivende bliver omfattet af forordningens regler om ydelser ved arbejdsløshed,
- perioden, hvorefter en arbejdsløs kan modtage dagpenge i forbindelse med arbejdssøgning i en anden medlemsstat, forlænges ikke fra tre til seks måneder, således som det er foreslået i forenklingsforslaget, idet perioden fastsættes til "mindst tre måneder" som et kompromis,
- dagpenge udbetales af den kompetente stat, når en ledig søger arbejde i en anden medlemsstat, hvilket ændrer eksisterende procedurer, hvorefter dagpenge udbetales i opholdsstaten på vegne af den kompetente stat,
- dagpenge udbetales i den seneste beskæftigelsesstat til en helt arbejdsløs grænsearbejder, hvilket ændrer eksisterende regler, hvorefter dagpenge udbetales i bopælsstaten. Der er mulighed for, at der kan fastsættes andre regler for visse medlemsstater.

I særlig parameter 10 foreslås det, at de gældende regler for udbetaling af *familieydelser* opretholdes, men at reglerne for udbetaling af ydelser til forskellige persongrupper sammenskrives. Der er ikke redegjort nærmere for, hvordan reglerne for udbetaling af familieydelser til pensionister, herunder pensionister med flere pensioner, skal affattes.

Parameteret tilsidesætter således forslaget i forenklingsforslaget, hvorefter familieydelser udbetales af den medlemsstat, som udbetaler den højeste ydelse, hvorefter den anden berørte medlemsstat refunderer halvdelen.

I særlig parameter 12 vedr. *overgangsbestemmelser* fastslås det, at ingen person må miste en gunstigere ret efter de gældende bestemmelser som følge af ikrafttræden af de forenklede bestemmelser. Det åbnes tillige mulighed for omberegning af allerede tilkendt pension i det omfang de nye regler givet er gunstigere resultat.

3. Danske regler

Gennemførelse af formandskabets forslag til parametre vil ikke indebære ændringer i dansk lovgivning.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

I formandskabets forslag til parametre redegøres der ikke for forslagens overensstemmelse med nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Forslaget er fremsat med henblik på at afløse Rådets forordning (EØF) nr. 1408/71 om koordinering af medlemsstaternes sociale sikringsordninger. Reglerne udgør et nødvendigt supplement til den fri bevægelighed, som pr. definition er grænseoverskridende. EU-regulering er derfor nødvendig og i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

5. Høring

Formandskabets udkast til parametre har været til drøftelse og skriftlig høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og sociale forhold.

DA har afgivet et foreløbigt svar. Det er DA's vurdering, at de fremlagte foreløbige parametre forekommer at bygge på de samme forudsætninger som det eksisterende koordinationsset. Dette er imidlertid efter DA's opfattelse ikke tilstrækkeligt. Fællesskabet bør være mere ambitiøst og DA frygter, at der ved en forhandlingsrunde atter vil mangle reel vilje til at skabe et europæisk arbejdsmarked.

Efter DA's vurdering er det absolut nødvendigt, at det europæiske fællesskab får skabt rammer, der reelt kan fremme mobiliteten tværs over landegrænserne. Heri er koordinationsreglerne overordentligt vigtige. Dette behov skal ikke alene ses i lyset af den forestående udvidelse, men også som led i virkeliggørelsen af et virkeligt europæisk arbejdsmarked.

Efter DA's opfattelse er bl.a. den relativt lave mobilitet et udtryk for, at de eksisterende rammer ikke er tilstrækkelige. Det er utilfredsstillende, at det reelt er EF-Domstolen, der er drivkraften i udviklingen af den europæiske integration på dette område og ikke det politiske system.

DA mener, at det er nødvendigt at starte overvejelser i medlemsstaterne om at fjerne mange af de systemmæssige forskelle, således at systemerne dels er rustede til at kunne klare kravene med en bevægelig arbejdsstyrke og dels mindsker koordinationsreglernes rolle. Koordinationsreglerne er således efter DA's opfattelse ikke tilstrækkelige.

DA finder, at der bør ske en større grad af samordning og tilnærmelse af medlemsstaternes forskellige ydelser og systemer, og at alle erhvervede rettigheder skal kunne medtages over landegrænserne. DA finder, at det i den forbindelse er overordentligt vigtigt, at tredjelandes statsborgere med lovligt ophold i fællesskabet behandles på lige fod med fællesskabets egne statsborgere. Det er ligeledes overordentligt vigtigt, at reglerne reelt gøres enklere og dermed mere brugervenlige for både lønmodtager og virksomheder.

KL vurderer, at de præsenterede principper kan fortolkes bredt og derfor ikke giver noget detaljeret billede af, hvad der kan lægges ind under dem. Efter KL's opfattelse er det problematisk, at Kommissionens forslag ikke vil med-

føre den ønskede regelforenkling, men snarere vil indebære en udvidelse af regelsættet. KL peger på, at der er en række væsentlige udgifter gemt i denne udvidelse. KL tager - som tidligere - kraftigt forbehold over for de økonomiske og administrative konsekvenser den foreslåede ændring af regelsættet vil medføre. KL henstiller til, at merudgifter behandles i forhold til DUT-reglerne om kompensation for kommunale udgifter afledt af EU-forordningen.

6. Tidligere forlæggelse

Formandskabets forslag til parametre har ikke tidligere været forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg og Folketingets Europaudvalg.

Kommissionens forenklingsforslag har imidlertid været forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg og Folketingets Europaudvalg forud for rådsmøderne den 29. november 1999, den 6. juni 2000 og den 11. juni 2001. Forslaget har alene været forelagt til orientering.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Det er generelt vanskeligt at forudse de statsfinansielle konsekvenser af forslaget, idet de berørte persongruppers nuværende og fremtidige vandringsmønstre meget vanskelige at forudsige.

Forslaget om en særlig forordning, som gør bestemmelserne i Rådsforordning nr. 1408/71 analogt anvendelig for tredjlandsstatsborgere, vil ikke få statsfinansielle konsekvenser, da den er udstedt med hjemmel i TEF artikel 63, stk. 4, som ikke er bindende for Danmark på grund af det danske forbehold på området for retlige og indre anliggender.

Det er vanskeligt at forudse de statsfinansielle konsekvenser af udvidelse af personkredsen med ikke-erhvervsaktive, da det ikke er muligt at forudse, hvor mange ikke-erhvervsaktive fra andre medlemsstater der vil anmode om social pension fra Danmark.

Det har tidligere været skønnet, at Kommissionens forslag vil indebære betydelige statsfinansielle konsekvenser. Dette skyldes, at forslaget omfattede dels en udvidelse af personkredsen med tredjlandsstatsborgere og dels med ikke-erhvervsaktive. Det var skønnet, at et vist antal tredjlandsstatsborgere ville være ikke-erhvervsaktive, således at det ville kunne få betydning for de statsfinansielle konsekvenser af forslaget. Da forslaget om udvidelse af personkredsen med tredjlandsstatsborgere ikke vil blive bindende for Danmark vurderes det, at de statsfinansielle konsekvenser vil blive begrænsede.

Forslaget vil næsten udelukkende få betydning for udgifterne til social pension. Efter gældende regler er retten til pension betinget af, at ansøgeren har været omfattet af lovgivningen om ATP, Arbejdsmarkedets Tillægspension som arbejdstager eller har været omfattet af lovgivningen om dagpenge ved sygdom som selvstændig erhvervsdrivende. Pensionen beregnes ikke i forhold til beskæftigelsesperiodens varighed, men alene i forhold til ansøgerens bopælsperioder i Danmark. Beskæftigelsen har således alene betydning som

en formel betingelse for at åbne ret til at optjene ret til social pension i bopælsperioden. Beskæftigelsen har endvidere kun betydning for de personer, som ikke opfylder betingelsen om mindst 10 års bopæl i Danmark, som fremgår af lov om social pension.

Udvidelsen af personkredsen med ikke-erhvervsaktive vil således få betydning for personer, som ikke opfylder betingelserne i lov om social pension om dansk statsborgerskab eller bopæl i Danmark i mindst 10 år mellem det fyldte 15. og det fyldte 65. år, heraf mindst fem år umiddelbart inden det tidspunkt, hvorfra pensionen ydes, som er statsborgere i en EU-medlemsstat eller et EØS-land, som ikke er statsborgere i et nordisk land og bosiddende i et nordisk land², som ikke har været omfattet af lov om ATP i en periode som arbejdstager eller, som ikke har udøvet selvstændig erhvervsvirksomhed i Danmark.

Forslaget vil typisk omfatte medfølgende ægtefæller til arbejdstagere fra andre medlemsstater eller studerende, som ikke har erhvervsarbejde samtidig med studierne. Såfremt forslaget gennemføres uden begrænsninger vil de omfattede personer få ret til dansk social pension efter ét års bopæl i Danmark, men pensionen fastsættes i forhold til den danske bopælsperiodes længde. Såfremt forslaget gennemføres med begrænsninger – eksempelvis krav om minimum tre års bopæl for at åbne ret til social pension – vil de statsfinansielle begrænsninger blive mindre.

Forslaget om udbetaling af efterløn til personer med bopæl i en anden medlemsstat eller et andet EØS-land vil ikke i sig selv have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser, da efterløn allerede efter dansk lovgivning kan udbetales inden for EU/EØS. Der må imidlertid påregnes visse statsfinansielle merudgifter til dækning af udgifter til sygehjælp til efterlønsmodtagere med bopæl i en anden medlemsstat, i det omfang det ikke er muligt at indgå mellemstatslige aftaler om afkald på refusion af disse udgifter.

For så vidt angår de særlige parametre er det vanskeligt at forudse i hvilket omfang en udvidelse af pensionerede grænsearbejderes sygesikringsrettigheder og en ændring af den mellemstatslige refusion af udgifter til sygehjælp, primært til pensionister, vil ændre de statsfinansielle udgifter til sygehjælp. Forslaget om ændrede mellemstatslige refusionsregler vil dog føre til øgede primært statslige administrationsudgifter.

Det skønnes, at forslaget ifølge hvilket en arbejdsløs grænsearbejder modtager ydelser efter beskæftigelsesstatens lovgivning (selv i tilfælde hvor den arbejdsløse stiller sig til rådighed i bopælsstaten) vil medføre en merudgift. Forslaget vil dog ikke kræve lovændringer. Imidlertid vil man skulle tilpasse bekendtgørelsen om rådighed.

² Efter reglerne i Nordisk Konvention om Social Tryghed har statsborgere i et nordisk land ret til at modtage pension fra et andet nordisk land uanset om de har været beskæftiget i det pågældende land.

Da forslaget om familieydelse er meget generelt, er det vanskeligt at skønne, om det vil medføre merudgifter. Da det i væsentlig grad er i overensstemmelse med de eksisterende regler, vil det ikke umiddelbart medføre merudgifter.

s. 34/61

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det er ikke muligt at forudsige, hvorledes forslaget eventuelt vil påvirke mobiliteten i positiv retning, men som nævnt under punkt 9 må der forudses visse offentlige merudgifter.

Dagsordens punkt 6.a**Kampen mod fattigdom og social udelukkelse**

- Fremskridtsrapport vedr. fastlæggelse af indikatorer

1. Baggrund

Det Europæiske Råd besluttede på sit møde i Lissabon i marts 2000, at der inden for den åbne koordinationsmetode skulle iværksættes et arbejde med at bekæmpe fattigdom og social udelukkelse, herunder ved udveksling af erfaringer om god praksis på basis af indikatorer, der kunne opnås enighed om. Efterfølgende godkendte Det Europæiske Råd på sit møde i Nice i december 2001 en række mål for bekæmpelse af den sociale udstødelse.

Med henblik på tilvejebringelse af sådanne indikatorer er der under Komiteen for Social beskyttelse nedsat en gruppe til drøftelse heraf. Der skal til Det Europæiske Råds møde i Laeken foreligge en "værktøjskasse" af indikatorer til måling af social udelukkelse.

2. Indhold

Det forventes, at formanden for indikatorgruppen på Rådsmødet vil redegøre for status for arbejdet.

3. Høring

Der er ikke foretaget høring

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet.

Der er tale om et arbejde inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode.

5. Tidligere forelæggelse

Spørgsmålet om fælles mål til bekæmpelse af social udstødelse og opstilling af indikatorer blev forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg og Europaudvalget forud for rådsmødet (beskæftigelses- og socialministre) den 27. november 2000 til orientering.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsmæssige konsekvenser

Sagen har ingen samfundsmæssige konsekvenser.

Dagsordenspunkt 6.b Udgået

Dagsordenspunkt 7

s. 36/61

Pensioners kvalitet og bæredygtighed.

KOM (2001) 362 endelig

- *Debat og fremskridtsrapport*

1. Baggrund

Kommissionen udsendte den 3. juli 2001 en meddelelse (KOM (2001) 362 endelig) indeholdende skitser til brede politiske mål på pensionsområdet med henblik på at sikre pensionssystemernes fremtidige bæredygtighed.

Kommissionen begrundet initiativet med de udfordringer, som den demografiske udvikling udgør for pensionssystemerne, og det behov for modernisering af pensionssystemerne, der følger heraf. Der henvises til Kommissionens meddelelse af 14. juli 1999: "En samordnet strategi til modernisering af den sociale beskyttelse", hvori det som en af fire prioriteter foreslås, at der etableres samarbejde mellem medlemsstaterne om sikre og bæredygtige pensionssystemer. Der henvises ligeledes til Kommissionens meddelelse af 11. oktober 2000: "Den fremtidige udvikling for den sociale beskyttelse på lang sigt: Sikre og bæredygtige pensioner". I meddelelsen fremlagde Kommissionen 10 principper og mål for pensionssystemerne.

Behovet for en sammenhængende tilgang med henblik på at imødegå udfordringerne og sikre bæredygtige pensionssystemer blev understreget på Det Europæiske Råd i Göteborg i juni 2001, og Det Europæiske Råd fastlagde tre overordnede principper for arbejdet: at værne om systemernes evne til at opfylde deres sociale mål, at opretholde deres økonomiske bæredygtighed og at reagere på ændringer i samfundets behov.

I overensstemmelse med konklusionerne fra Göteborg er det en af det belgiske formandskabs prioriteter at opstille brede politiske mål for pensionsområdet. Målene skal præsenteres på Det Europæiske Råds møde i Laeken den 13.-14. december d.å..

Kommissionens meddelelse har været drøftet på det uformelle beskæftigelses- og socialminister møde i Liege den 6.-7. juli 2001 og drøftelserne om mål for pensionernes bæredygtighed er fortsat i Komiteen for Social Beskyttelse (SPC) den 20. september d.å..

2. Indhold

- Med udgangspunkt i de tre overordnede principper, som Det Europæiske Råd vedtog i Göteborg, har Kommissionen skitseret følgende fælles mål for udviklingen af de fremtidige pensionssystemer:
- Det skal sikres, at ældre har en rimelig levestandard, at de får del i den økonomiske velfærd i deres land og er i stand til at deltage aktivt i det offentlige, sociale og kulturelle liv.
- Den enkelte skal gives adgang til passende pensionsforanstaltninger, som er nødvendige for at opretholde den levestandard, som vedkommende eller de af ham/hende afhængige personer forventer, i tilfælde af pensionering enten som følge af alderdom eller invaliditet.

- For så vidt angår beskæftigelsesstrategien, skal der opnås en høj beskæftigelsesfrekvens for at sikre en så høj andel af erhvervsaktive i forhold til pensionister som muligt.
- Det skal sikres, at pensionssystemer og især ordninger for tidlig pensionering og invaliditet samt disses samspil med skattesystemerne indeholder effektive incitamenter for ældre arbejdstagere til at blive længere på arbejdsmarkedet, at arbejdere ikke opfordres til førtidspensionering og ikke forfordes, hvis de forbliver på arbejdsmarkedet ud over den almindelige pensionsalder; og at pensionssystemerne giver bedre mulighed for gradvis pensionering.
- De offentlige systemers bæredygtighed skal sikres og de offentlige udgifter til pensioner skal holdes på et niveau, udtrykt i procent af BNP, som overholder kravene i vækst- og stabilitetspagten. Dette kan indebære oprettelse af særlige reservefonde, hvis myndighederne finder det hensigtsmæssigt.
- Der skal sikres en rimelig balance mellem erhvervsaktive og pensionister ved at foretage hensigtsmæssige tilpasninger af bidragenes størrelse, beskatningen samt af pensionsudbetalingerne.
- Via passende lovgivningsmæssige rammer på nationalt plan og EU plan og gennem fornuftig forvaltning skal det sikres, at private bidragsfinansierede pensionsordninger fortsat, og med øget effektivitet og lavere omkostninger, kan give medlemmerne af sådanne ordninger de pensioner, som de er berettiget til.
- Pensionssystemerne skal være kompatible med kravene til fleksibilitet og sikkerhed på arbejdsmarkedet, og det skal sikres at mobiliteten på arbejdsmarkedet i medlemsstaterne og på tværs af grænserne samt atypisk beskæftigelse ikke fører til uønsket tab af pensionsrettigheder, og at pensionssystemerne ikke virker som en hindring for selvstændig erhvervsudøvelse.
- Pensionssystemerne skal evalueres med henblik på at fjerne forskelsbehandling af kvinder og afdække årsagerne til uligheder i kvinders og mænds pensionsrettigheder (f.eks. karriereafbrydelser af hensyn til familien eller forsikringsmatematiske faktorer).
- Pensionssystemerne skal gøres mere gennemskuelige og det skal sikres, at de kan tilpasses ændrede forhold. Der skal gives pålidelige og letforståelige oplysninger om pensionssystemernes perspektiver på lang sigt, herunder en vurdering af de demografiske, sociale og økonomiske forandrings betydning og imødesete politiske foranstaltningers konsekvenser for pensionssystemerne, i særdeleshed med hensyn til den sandsynlige udvikling i pensionsudbetalingernes og -bidragenes niveau. Skabe bedre metoder til effektiv overvågning af pensionsreformer og -politik.

Kommissionen lægger vægt på, at fremskridt i bestræbelserne på at opnå disse mål bør måles ved hjælp af indikatorer, som udvikles med henblik på at sammenligne økonomiske, finansielle og demografiske trends i landene af betydning for pensionssystemernes langsigtede bæredygtighed.

Modernisering af pensionssystemerne ses i sammenhæng med den overordnede samfundsøkonomiske udvikling og som led i den strategi for modernisering af den sociale beskyttelse, der blev vedtaget på DER's møde i Lissabon i marts 2000. Lissabon-strategien sigter på at opnå økonomisk bæredygtighed,

fuld beskæftigelse og social sammenhængskraft, og de tre indsatsområder ses som ligeværdige og gensidigt understøttende.

s. 38/61

Kommissionen foreslår, at medlemsstaterne fastlægger deres strategier til modernisering af pensionssystemerne i nationale strategirapporter. I disse kan redegøres for de politiske foranstaltninger, der anvendes med henblik på at nå de fælles mål. Det er op til medlemslandene at afgøre hvilken politik, der anvendes. De nationale rapporter analyseres af Kommissionen, der identificerer god praksis og nyskabende tilgange og udarbejder fælles rapporter.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen understreger, at arbejdet med at opnå overordnede mål for pensionssystemerne skal ske inden for rammerne af den åbne koordinationsmetode, således at det nationale ansvar respekteres. Den åbne koordinationsmetode indebærer fastsættelse af fælles mål, omsætning heraf til nationale politiske strategier samt fastsættelse af indikatorer og udveksling af oplysning om god praksis.

4. Høring

Meddelelsen er sendt til høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold.

5. Tidligere forelæggelse

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Meddelelsen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 8

s. 39/61

Opfølgning på implementeringen af Beijing-Platformen: Lønuligheder

-Information fra formandskabet

1. Baggrund:

Efter Verdenskvindekonferencen i Beijing i 1995 gav det Europæiske Råd i december 1995 i Madrid Rådet for den Europæiske Union mandat til årligt at følge medlemsstaternes implementering af Beijing sluddokumentet Platform for Action (PfA).

Fra 1996-98 foretog Arbejds- og Socialministrene herefter årlige drøftelser af PfA. I 1996 gennemgik man PfA i sin helhed. I 1997-1998 drøftede man: Mainstreaming, positiv særbehandling og vold mod kvinder.

I 1998 besluttede Rådet, at man fremover skulle basere de årlige evalueringer af PfA på et system af indikatorer og "benchmarks". Da det forekom vanskeligt at skulle evaluere alle 12 områder i PfA på samme tid, valgte man at starte i 1999 med at benytte denne nye evalueringsmetode på afsnit G i PfA: "Kvinder, magt og beslutningsprocesser".

I 2000 gennemgik Rådet sammenhængen mellem familie- arbejdsliv; Afsnit F, "Kvinder og økonomi".

Udviklingen af indikatorer skal gøre det muligt for Rådet at evaluere ligestillingspolitiske tiltags effektivitet mellem medlemslandene og over tid. Indikatorerne er ikke i sig selv politikskabende men alene ment som et redskab til at evaluere ligestillingsarbejdet.

2. Indhold:

Det belgiske formandskab har valgt lønuligheder som tema for Rådets årlige evaluering af medlemslandenes implementering af PfA. Formandskabet har ved hjælp af et omfattende spørgeskema indhentet oplysninger fra medlemslandene. Det danske bidrag er tilvejebragt fra SFI, Arbejdsministeriet og Ligestillingsafdelingen.

Det forventes, at det belgiske formandskab vil orientere om status for arbejdet på Rådsmødet.

Det forventes, at formandskabet på et senere rådsmøde i lighed med de foregående år vil tage emnet op til konklusion.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabet har ikke redegjort for forholdet til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

4. Danske regler

Der eksisterer ingen danske regler for så vidt angår evaluering af implementeringen af PfA.

5. Tidligere forelæggelser

Det finske og siden det franske formandskabs rapporter og forslag til indikatorer er blevet forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering.

Forud for FN's 23. særlige samling (-kaldet Beijing+5), drøftede Folketinget ved to forespørgselsdebatter, henholdsvis den 25. februar 1999 og den 9. maj 2000, forberedelsen til Beijing+5. Folketinget opfordrede i den forbindelse blandt andet regeringen til at fortsætte og intensivere arbejdet med at gennemføre PfA.

6. Høring

Emnet har ikke været sendt til høring.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Punktet er til orientering og skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser for Danmark.

8. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Punktet er til orientering og skønnes ikke at ville få samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 9

Udgået

Dagsordens punkt 10

s. 42/61

Forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Handicapår 2003

KOM (2001) 271 endelig

-Generel orientering

1. Baggrund

Kommissionen vedtog på sit møde den 5. juni 2001 et forslag til Rådets afgørelse om Det Europæiske Handicapår 2003 (KOM (2001) 271 endelig).

Kommissionen begrundet bl.a. sit forslag i Rådets resolution af 20. december 1996 om lige muligheder for mennesker med handicap og i Rådets resolution af 17. juni 1999 om lige beskæftigelsesmuligheder for mennesker med handicap bekræftedes handicappedes ret til lige adgang til økonomiske og sociale muligheder som en grundlæggende menneskeret.

Der henvises endvidere til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i Lissabon den 23.-24. marts 2000, hvori medlemsstaterne opfordres til at fastlægge prioriterede foranstaltninger over for særlige grupper, herunder handicappede, med henblik på at forebygge social udstødelse inden for beskæftigelse, uddannelse, sundhed, bolig m.v.

I Den Europæiske Social- og Arbejdsmarkedspolitiske Dagsorden, der blev vedtaget på det Europæiske Råds møde i Nice den 7.-9. december 2000, hed det, at Den Europæiske Union skulle udvikle alle foranstaltninger til sikring af en bedre integration af handicappede i alle områder af samfundslivet, ikke mindst i forbindelse med Det Europæiske Handicapår 2003.

De generelle rammebestemmelser om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv er fastlagt i Rådets direktiv 2000/78/EF og Fællesskabets handlingsprogram til bekæmpelse af forskelsbehandling iværksat ved Rådets afgørelse 2000/750/EF, som skal støtte indsatsen på fællesskabsplan og i medlemsstaterne med hensyn til at ændre praksis og holdninger ved at aktivere de berørte aktører og fremme udveksling af oplysninger og god praksis.

Ifølge Kommissionens meddelelse af 12. maj 2001 "På vej mod et Europa uden barrierer for handicappede" er handicappolitik de senere år blevet anskuet i et perspektiv, hvor der i højere grad end tidligere er blevet fokuseret dels på den handicappedes muligheder for at deltage i samfunds- og arbejdslivet og dels på respekten for menneskerettighederne. Denne anerkendelse er kommet til udtryk i form af lovgivning mod diskriminering. Kommissionen anser imidlertid holdningsbarrierer og manglende oplysning om handicap for at være den primære årsag til arbejdsmarkedets udelukkelse af handicappede. Det Europæiske Handicapår skal derfor skabe holdningsændringer og øget forståelse for og bevidstgørelse om handicappedes rettigheder og potentialer og således bidrage til, at handicappede lettere integreres som ligeværdige samfundsborgere.

Holdningsændringen skal primært ske gennem en indsats på medlemsstatsplan suppleret med en samordnet indsats på europæisk plan. Endvidere sigtes der mod, at indsatsen sker gennem partnerskaber mellem myndighederne, er-

hvervslivet, fagbevægelsen, frivillige organisationer samt de handicappede og deres familier.

s. 43/61

Forslaget har hjemmel i TEF art. 13, og kan vedtages med enstemmighed efter høring af Europa-Parlamentet.

2. Indhold

Til programmets gennemførelse foreslår Kommissionen et budget på 12 mio. EUR. Kommissionen foreslår endvidere, at aktiviteter til forberedelse af starten på Det Europæiske Handicapår kan finansieres fra den 1. januar 2002.

Målene for Det Europæiske Handicapår er følgende:

- at skabe forståelse for handicappedes ret til beskyttelse mod forskelsbehandling og til fuldt ud og på lige fod med andre at nyde deres rettigheder som fastlagt bl.a. i bestemmelserne i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder,
- at tilskynde til overvejelser og debat om hvilke foranstaltninger, der er nødvendige for at fremme lige muligheder for handicappede i Europa,
- at fremme udveksling af erfaringer om god praksis og effektive strategier, som er udformet på lokalt, nationalt og europæisk plan,
- at styrke samarbejdet mellem alle aktører (myndigheder, den private sektor, samfundsgrupper, frivillige organisationer, handicappede og deres familier),
- at fremme de handicappedes positive bidrag til samfundet som helhed og skabe et positivt miljø med plads for alle, hvor mangfoldighed betragtes som en gevinst,
- at få folk til at indse, at handicappede ikke udgør en ensartet gruppe, og at handicappede diskrimineres i mange henseender.

Aktiviteterne omfatter udformning af eller støtte til følgende:

- tilrettelæggelse af møder og arrangementer, herunder konferencer til markering af handicapårets begyndelse og afslutning,
- informations- og pr-kampagner,
- samarbejde med medierne,
- undersøgelser og rapporter,
- informationstiltag og formidling af eksempler på god praksis,
- uddeling af priser og afholdelse af konkurrencer,
- finansiel støtte til initiativer på tværnationalt, nationalt, regionalt og lokalt plan, som bidrager til realiseringen af det Europæiske Handicapårs mål.

Medlemsstaterne har ansvaret for koordineringen og gennemførelsen af aktiviteterne på nationalt plan, bl.a. ved projektudvælgelsen. Med henblik herpå skal medlemsstaterne oprette eller udpege et nationalt koordineringsorgan eller tilsvarende nationalt organ, som skal stå for organiseringen af medlemsstatens deltagelse af Det Europæiske Handicapår. Med henblik på gennemførelsen af handicapårets mål gennem en indsats baseret på partnerskaber foreslås det, at der tages udgangspunkt i medlemsstaternes erfaringer med etablering af diverse fora og enheder, der inddrager alle relevante aktører.

Kommissionen fastsætter hvilke globaltilskud, der skal tildeles som støtte til aktiviteter på nationalt, regionalt og lokalt niveau. Globaltilskudene tildeles kun offentligretslige organer eller organer, der udfører offentlige tjenesteydelser. Aktiviteter på EU-plan kan støttes med op til 80 pct. Aktiviteter af lokal, regional, national eller tværnational karakter kan samfinansieres med op til 50 pct. af de samlede omkostninger. Udmøntning af bevillinger kan ske fra januar 2002.

Kommissionen skal gennemføre fællesskabsforanstaltningerne og skal i den forbindelse bistås af et rådgivende udvalg bestående af repræsentanter for medlemslandene. Kommissionen forelægger inden 31. december 2004 en rapport om gennemførelsen af resultaterne samt den samlede evaluering af aktiviteterne.

Handicapåret vil være i tråd med og supplere andre EU-foranstaltninger i indsatsen for at bekæmpe fattigdom og social udstødelse og fremme menneskerettigheder, uddannelse og ligestilling mellem kønnene. Kommissionen vil desuden tilstræbe at lade handicapaspektet indgå i alle relevante arrangementer på europæisk plan, der finder sted i løbet af handicapåret.

Kommissionen foreslår, at programmet gøres åbent for ansøgerlandene og EFTA/EØS-lande.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Kommissionen nævner i forslaget, at det grundlæggende ansvar for at give de handicappede lige muligheder påhviler medlemsstaterne. Kommissionen skriver i sin begrundelse, at målene for handicapåret, der tager sigte på at skabe forståelse på EU-plan for handicappedes rettigheder, ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af medlemsstaterne selv, blandt andet på grund af emnets EU-dækkende dimension og behovet for multilaterale partnerskaber, tværnational udveksling af information og formidling af god praksis. Forslaget begrænser sig til det minimum, der er nødvendigt for at nå disse mål.

4. Høring

Forslaget har været til skriftlig høring i Specialudvalget for Arbejdsmarkedet og Sociale Forhold.

De samvirkende invalideorganisationer (DSI) finder det meget tilfredsstillende, at det anerkendes, at mennesker med handicap ikke har samme betingelser som andre, og at dette søges ændret. DSI finder det også tilfredsstillende, at Kommissionen anlægger et bredt samfundssyn på de muligheder, som mennesker med handicap bør have.

DSI savner et mål nr. 7, der fokuserer mere på forslag om iværksættelse af konkrete handlinger/initiativer/forsøg m.v., der fremmer livsmulighederne for mennesker med handicap, idet DSI mener, at der er behov for sådanne konkrete initiativer.

DSI vurderer, at f.eks. uddeling af priser og afholdelse af konkurrencer ikke nødvendigvis sikrer de ønskede resultater. Hertil kommer, at DSI ikke vurderer fælles europæiske mediekampaner som det bedste middel til generel bearbejdning af holdninger hos den europæiske befolkning. DSI finder således ikke de foreslåede aktiviteter tilstrækkelige til at sikre forbedringer på lang sigt.

DSI er glad for, at en af de konkrete anbefalinger fokuserer på behovet for en formulering eller ajourføring af en langsigtet politik i tråd med principperne om ligestilling som samfundsborgere, som kan være udgangspunkt for overordnede målsætninger og væsentlige principper og udgøre handicapårets referenceramme på nationalt plan. Det er dog DSI's vurdering, at en langsigtet politik rækker langt længere end blot år 2003.

Det er endvidere DSI's vurdering, at et europæisk budget på kun 12 millioner EUR er utilstrækkeligt. Det understreges blandt andet af, at der heraf skal bruges ressourcer i 2002 og 2004 til hhv. igangsætning og evaluering. I den forbindelse er det vigtigt, at der afsættes økonomiske ressourcer, som er øremærket til de nationale handicaporganisationers indsats i forbindelse med Handicapåret.

DSI finder det relevant, at forslaget også forholder sig til ansøgerlandene og EFTA/EØS-landene, som bør opfordres til at overveje ligeledes at forpligte sig til aktivt at bakke op om handicapåret. Det er DSI's vurdering, at der bør afsættes særlige og tilstrækkelige økonomiske ressourcer hertil.

DSI beklager, at forslaget ikke forholder sig til det faktum, at Det Europæiske Fællesskab i sin støtte og handlinger har stor betydning for, hvordan udviklingen i lande uden for EU foregår. DSI mener, at EU bør anerkende, at EU's udviklingsstøtte til Den Tredje Verden i langt højere grad, end det er erkendt i dag, bør fokuseres og anvendes strategisk på at forbedre levevilkårene for mennesker med handicap.

Amtsrådsforeningen har til Kommissionens forslag, afsnit 4, hvori der stilles forslag om, at der tages udgangspunkt i medlemsstaternes erfaringer med etablering af diverse fora og enheder, bemærket, at det for så vidt angår oprettelsen af en *taskforce*, et *nationalt forum*, *partnerskaber* m.v. samt opbygningen af et *omfattende vidensgrundlag* bør sikres, at det af forslagets tekst eksplicit fremgår, at det lokale og regionale politiske niveau søges inddraget. Dette begrundes i, at det i et land med så udpræget decentralisering er de lokale og regionale myndigheder, der besidder den nødvendige viden, ekspertise og erfaring i arbejdet med handicappede.

Dansk Arbejdsgiverforening er af den opfattelse, at iværksættelse af kampaner ikke er en effektiv måde at skabe større rummelighed i forhold til arbejdsmarkedet. Spørgsmålet om handicappede på arbejdsmarkedet løses i dag på den enkelte virksomhed uden brug af tvangs- eller kvotelignende ordninger, og denne model bør efter DA's opfattelse fortsætte.

Det Centrale Handicapråd finder, at det er relevant at udpege et europæisk handicapår, og at det er vigtigt, at året benyttes til at iværksætte nye og kon-

krete initiativer, som kan få positive konsekvenser for handicappede. Det Centrale Handicapråd finder det dog vigtigt, at der ikke blot bliver tale om centrale markeringer, men at det lokale og regionale niveau medinddrages. Det Centrale Handicapråd stiller dog spørgsmålstejn ved, om konkurrencer og prisuddelinger er det bedste instrument i den sammenhæng. Endvidere lægges der vægt på, at der, som der lægges op til i forslaget, etableres de nødvendige fora, som kan udvikle en strategi for den danske indsats i handicapåret.

5. Tidligere forelæggelse

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg eller Folketingets Europaudvalg.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser.

Afgørelsen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Afgørelsen har ingen samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 11**Køns-mainstreaming:****a) Præsentation i andre Rådsformationer****b) Forum vedr. ligestilling mellem kønnene under Barcelona-processen**

- Information fra formandskabet

Vedr. punkt a):**1. Baggrund**

Punktet er information fra formandskabet, og der ligger ikke formelle kommissionsforslag til grund for punktet. Formandskabet vil orientere om arbejdet med at kønsmainstreame arbejdet i ECOFIN og Rådet for Generelle Anliggender.

Under det franske EU-formandskab blev det på en konference i Paris den 27. oktober 2000, hvor medlemslandenes ligestillingsministre deltog, besluttet at kønsmainstreame (d.v.s. at integrere køns- og ligestillingsaspektet) i arbejdet i andre Rådsformationer end Rådet for Beskæftigelse og Socialpolitik. Dette er en naturlig følge af, at arbejdet med at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd i EU sker efter mainstreaming-princippet.

2. Indhold

Det belgiske formandskab har valgt at fokusere på arbejdet i Rådet (Generelle anliggender) og i ECOFIN. For at følge op herpå vil Kommissionen afholde et teknisk seminar medio oktober 2001, hvor der skal udarbejdes et rammedokument der skal præsenteres for Komiteen for Økonomisk Politik, Beskæftigelseskomiteen og Komiteen for Social Beskyttelse. På baggrund af de bemærkninger, som vil blive fremsat fra komiteerne, skal der udarbejdes et slutdokument af en styregruppe, som består af præsidenterne for de tre komiteer, repræsentanter fra Kommissionen og det belgiske formandskab. Konklusionerne fra Styregruppen vil blive præsenteret for Rådet (Beskæftigelses- og Socialministre) den 3. december d.å. og for ECOFIN den 4. december d.å. med henblik på evt. indarbejdelse i konklusionerne fra DER Laeken.

3. Danske regler

Den danske ligestillingslov (nr. 388 af 30. maj 2000, som ændret ved lov nr. 440 af 7. juni 2001) bygger på mainstreaming-strategien, d.v.s. at køn og ligestilling skal integreres i den almindelige planlægning og forvaltning. Danske regler vil derfor ikke blive påvirket.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke tale om et forslag fra Kommissionen. Der er derfor ikke taget stilling til relationer til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Høring

Der er ikke tale om et forslag fra Kommissionen, og der er derfor heller ikke gennemført en høring.

6. Tidligere forelæggelse

Punktet er information fra formandskaber og har ikke tidligere været forelagt regeringen eller Folketinget.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Informationen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsmæssige konsekvenser

Informationen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Vedr. punkt b):

1. Baggrund

Punktet er information fra formandskabet, og der ligger ikke formelle kommissionsforslag til grund for punktet. Formandskabet vil informere om afholdelsen af et regionalt forum i Bruxelles den 13.-14. juni 2001 inden for rammerne af Barcelona-processen om kvinders rolle i den økonomiske udvikling.

2. Indhold

Det belgiske formandsskab har udarbejdet en rapport fra Forummet om kvinders rolle i økonomisk udvikling. Formålet med Forummet var bl.a.:

- at give anbefalinger om hovedlinjerne i et regionalt program, som skal fremme kvinders rolle i den økonomiske udvikling,
- at analysere de forskellige mekanismer og tilgange til køns-mainstreaming inden for samarbejdet med Middelhavslandene.

Forummet konkluderede, at et regionalt program skal bestå af fire hovedelementer:

- Kvinders adgang til og deltagelse i arbejdsmarkedet
- Etableringen af virksomheder ledet af kvinder
- Økonomiske redskaber
- Uddannelse og efteruddannelse

Konklusionerne skal danne grundlag for et specifikt MEDA-program, som skal bidrage til at fremme kvinders inddragelse og deltagelse på arbejdsmarkedet i de sydlige Middelhavslande. Konklusionerne skal drøftes på et ministermøde den 5.-6. november d.å. mellem EU og Middelhavslandene.

3. Danske regler

Den danske ligestillingslov (nr. 388 af 30. maj 2000, som ændret ved lov nr. 440 af 7. juni 2001) bygger på mainstreaming-strategien, d.v.s. at køn og ligestilling skal integreres i den almindelige planlægning og forvaltning. Danske regler vil derfor ikke blive påvirket.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Der er ikke tale om et forslag fra Kommissionen. Der er ikke taget stilling til relationer til nærheds- og proportionalitetsprincippet.

5. Høring

Der er ikke tale om et forslag fra Kommissionen, og der er derfor heller ikke gennemført en høring.

6. Tidligere forelæggelse

Punktet er information fra formandskaber og har ikke tidligere været forelagt regeringen eller Folketinget.

7. Lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser

Informationen skønnes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Samfundsmæssige konsekvenser

Informationen skønnes ikke at have samfundsøkonomiske konsekvenser.

Dagsordens punkt 12

s. 50/61

Udgået

Dagsordens punkt 13**Udkast til Rådets resolution om "Inddragelse i informationssamfundet":
Udnyttelse af informationssamfundets muligheder for så vidt angår social inddragelse.**

- Vedtagelse af resolution

1. Baggrund

Spørgsmålet om inddragelse af alle samfundets grupper i informationssamfundet har bl.a. været behandlet i Gruppen på Højt Plan vedrørende Beskæftigelse og Den Sociale Dimension af Informationssamfundet (ESDIS). ESDIS har sammen med Kommissionen i sin rapport om "e-Inclusion" rettet fokus på inddragelse af særligt udsatte grupper i udviklingen af informationssamfundet. Rapporten analyserer a-b-holdsproblematikker for særlige grupper og indeholder politikanbefalinger til en løsning af de såkaldte "digitale kløfter", som kan opstå mellem dem, som behersker den nye teknologi og dem, som ikke gør det. Som en opfølgning på Kommissionens rapport om e-Inclusion vil der på Rådsmødet (social- og arbejdsministre) den 8. oktober 2001 blive vedtaget en resolution om e-Inclusion.

2. Indhold

I resolutionsudkastet opfordres medlemsstaterne til at udnytte informationssamfundets potentiale for social inddragelse af særligt udsatte grupper ved bl.a. at tilbyde relevant indhold og brugervenlige tjenester samt nem og billig adgang til net-tjenester. Det understreges dog i resolutionsudkastet, at der fortsat skal sikres komplementær adgang til relevante grundlæggende off-line tjenester.

Endvidere opfordres medlemsstaterne til i særligt udsatte geografiske områder at tilbyde støtte til fremme af on-line tjenester og netværk.

Medlemsstaterne opfordres til at fremme mulighederne for at særligt udsatte grupper opnår relevante kompetencer

Medlemsstaterne opfordres endvidere til at arbejde for at sænke barriererne for deltagelse i netværkssamfundet ved bl.a. at fremme brugervenlige grænseflader, ved etablering af offentligt tilgængelige pc'er med internetadgang, e-learning og særlige handicapkompenserende applikationer.

Udkastet til rådsresolution opfordrer Kommissionen til at tage højde for de udfordringer og muligheder, som e-Inclusion rummer i forhold til udviklingen af strategien for social inddragelse og den europæiske beskæftigelsesstrategi, herunder at indarbejde e-Inclusion som prioriteret område i strukturfondene samt i forbindelse med relevante programmer.

Endelig opfordres Gruppen på Højt Plan vedrørende Beskæftigelse og Den Sociale Dimension af Informationssamfundet (ESDIS) til at overvåge og analysere fremskridtet inden for e-Inclusion og rapportere om dette inden udgangen af 2002.

3. Dansk høring

Resolutionsforslaget har ikke været sendt i høring.

4. Nærhed og proportionalitet

Resolutionsudkastet vurderes at være i overensstemmelse med både nærheds- og proportionalitetsprincippet. I resolutionsudkastet opfordres medlemsstaterne til at arbejde for en konkret udmøntning af målsætningerne nationalt, og tilsvarende opfordres Kommissionen til at inddrage udfordringerne og målsætninger i Kommissionens eksisterende arbejde.

5. Tidligere forelæggelse

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Resolutionsudkastet har ingen statsfinansielle eller lovgivningsmæssige konsekvenser.

Udkastet til rådsresolution vil ikke i sig selv have betydning for gældende EU-regulering.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Der er ingen samfundsøkonomiske konsekvenser af forslaget.

Dagsordens punkt 14

Resultater af konferencer og seminarer

- Information fra formandskabet

s. 53/61

Dagsordens punkt 15:**Kommissionens meddelelse til Rådet, Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg om "Fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder og forbedring af de sociale styringssystemer i en globaliseret økonomi**

KOM (2001) 416 endelig

*- Kommissionens præsentation***1. Baggrund**

Kommissionen har den 18. juli 2001 udsendt en meddelelse (KOM (2001) 416 endelig), der skitserer en strategi for forbedring af de sociale styringssystemer og fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Det foreslås, at Rådet vedtager strategien under hensynstagen til reaktionerne fra Europa-Parlamentet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg.

Meddelelsen skal ses på baggrund af de internationale drøftelser om den øgede globalisering og samhandel - fra Københavnererklæringen fra 1995 om social udvikling over WTO-ministererklæringen fra Singapore i 1996 om sammenhængen mellem samhandel og sociale spørgsmål til ILO's erklæring om grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen fra 1998.

Udviklingen afspejler en stadig større enighed på internationalt plan om at sikre visse grundlæggende arbejdsrettigheder og samtidig undgå risiko for misbrug i form af protektionistiske foranstaltninger.

Det internationale samfund har dog endnu ikke fundet frem til egnede måder, hvorpå problemerne omkring sammenhængen mellem globalisering, samhandel og social udvikling kan løses, ligesom der stadig findes muligheder for at fremme de grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Kommissionens påstand er, at de globale markedsstyringssystemer har udviklet sig hurtigere end de globale sociale styringssystemer, hvorfor den sociale udvikling halter stadigt mere bagefter den økonomiske udvikling.

Sammenkædningen af handelspolitik og grundlæggende arbejdstagerrettigheder rummer en latent konflikt mellem de industrialiserede lande og udviklingslandene. WTO-ministerkonferencen i Seattle i 1999 viste, at en række udviklingslande opfatter sammenkædningen som protektionisme for at hindre, at konkurrencedygtige varer fra udviklingslande skal nå markederne i de industrialiserede lande.

På denne baggrund finder Kommissionen ikke, at WTO er det naturlige forum for arbejdet med at fremme grundlæggende internationale arbejdstagerrettigheder. Kommissionen peger i stedet på ILO som det naturlige forum for arbejdet, selvom ILO's håndhævelsesmekanismer har begrænset effektivitet.

2. Indhold

Formålet med Kommissionens meddelelse er at skitsere en strategi for forbedring af de sociale styringssystemer og fremme af grundlæggende arbejdsta-

gerrettigheder med henblik på at styrke globaliseringens bidrag til den sociale udvikling og til håndhævelsen af grundlæggende rettigheder.

s. 55/61

I meddelelsen gennemgår Kommissionen de internationale tiltag til støtte for grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

I WTO's ministererklæring fra Singapore i 1996 hedder det, at "ILO er det organ, der har kompetence til at fastlægge og behandle disse normer (de internationalt anerkendte grundlæggende arbejdstagerrettigheder), og vi bekræfter vor støtte til ILO's promovering af normerne."

I Rådets konklusioner af oktober 1999 om handel og arbejde erindrer Rådet om betydningen af erklæringen fra Singapore-ministermødet. Samtidig fastslås det, at "WTO i samarbejde med andre relevante internationale organisationer bør fremme incitamenter til, at de grundlæggende arbejdstagerrettigheder i højere grad overholdes." Der stilles også forslag om støtte til ILO's arbejde. Endelig bekræfter Rådet EU's kraftige modstand imod sanktionsorienterede strategier.

Et nøgledokument er ILO's erklæring fra 1998 om de fire grundlæggende principper og rettigheder på arbejdspladsen:

- 1) Foreningsfriheden og retten til at føre kollektive forhandlinger.
- 2) Eliminering af alle former for slave- og tvangsarbejde.
- 3) Effektiv afskaffelse af børnearbejde.
- 4) Eliminering af diskrimination inden for ansættelsesforhold og beskæftigelse.

I meddelelsen gennemgås også ILO's instrumenter til fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder. Grundlaget for ILO-samarbejdet hviler på frivillighed og på pression gennem offentliggørelse af overvågningsrapporter samt vidnesbyrd og kritik på den årlige ILO-konference.

I ILO-systemet findes der ikke muligheder for gennemtvungelse af f.eks. ratificerede konventioner, hvor for der ikke kan sanktioneres mod medlemslandes overtrædelser af ILO-konventioner. Et medlemsland kan dog i helt særlige tilfælde ekskluderes fra ILO.

På denne baggrund fremlægger Kommissionen en række forslag til initiativer, der kan bidrage til en effektivisering af ILO's instrumenter. Endvidere stilles der forslag om yderligere initiativer i EU samt i andre fora til fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder:

På internationalt plan:

- EU skal i ILO fremme en debat om øget håndhævelse i forbindelse med ILO's overvågning, og EU skal mere systematisk inddrage ILO's overvågningsresultater i bi- og multilaterale samarbejdsrelationer.

- EU skal blandt andet i ILO fremme en debat om nye tilskyndelsesmekanismer til fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder, f.eks. et system om gensidig forpligtelse til at respektere grundlæggende arbejdstagerrettigheder.
- EU skal i ILO fremme regelmæssig gennemgang af medlemslandenes socialpolitik.
- Fællesskabet og medlemslandene skal øge støtten til ILO's tekniske bistand til fremme af grundlæggende arbejdstagerrettigheder.
- EU skal fortsat støtte ILO i arbejdet for så vidt angår frivillige initiativer.
- Fællesskabet og medlemslandene skal aktivt fremme hensynet til social udvikling og grundlæggende arbejdstagerrettigheder i andre udviklingsorganisationer for at sikre sammenhæng og opmærksomhed.
- EU skal fortsætte sine bestræbelser på at lancere en regelmæssig international dialog om handel og social udvikling, herunder grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

På EU-plan:

- Inden for rammerne af Fællesskabets GSP ("Generalised System of Preferences") skal den sociale ansporende ordning styrkes for derved at øge mulighederne for adgang til EU-markedet ved at gøre systemet mere gennemskueligt og ved at udstrække det til at gælde alle fire grundlæggende arbejdstagerrettigheder i ILO-erklæringen fra 1998. Adgangen til midlertidig ophævelse/inddragelse af markedsadgangen skal udvides til at omfatte alvorlige og systematiske overtrædelser af enhver af de grundlæggende arbejdstagerrettigheder.
- Ved fremtidige gennemgange af Fællesskabets GSP system skal der tages hensyn til, hvorledes GSP kan bruges til at fremme grundlæggende arbejdstagerrettigheder.
- Fællesskabet skal opfordre andre industrialiserede lande til at indføre tilsvarende sociale tilskyndelsesprogrammer som i EU.
- Fællesskabet skal forbedre integrationen af grundlæggende arbejdstagerrettigheder i sin udviklingspolitik på linie med det overordnede mål at reducere fattigdom i verden, herunder øge udviklingslandenes mulighed for at indføre grundlæggende arbejdstagerrettigheder.
- Fællesskabet og medlemslandene skal hjælpe udviklingslande til markedsadgang gennem "social mærkning".
- Fællesskabet og medlemslandene skal styrke sammenkædningen mellem GSP og udviklingsprogrammer for at hjælpe landene til at benytte sig af den sociale ansporende ordning for at fremme grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

- EU skal øge den offentlige opmærksomhed og fremme debatten om internationale instrumenter eller standarder for certificering og verificering af private og frivillige programmer og opnå effektiv kvalitetskontrol hermed.

3. Danske regler

Der eksisterer ingen selvstændige danske regler på området.

4. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

EU har en gammel forpligtelse til at fremme de grundlæggende arbejdstagerrettigheder og den sociale udvikling i almindelighed. EU hviler selv på respekten for de grundlæggende rettigheder.

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, som blev bekendtgjort i Nice i 2000, bekræfter EU's målsætning, hvorefter de grundlæggende rettigheder - herunder de grundlæggende arbejdstagerrettigheder - skal fremmes og integreres fuldt ud i alle EU's politikker og aktioner.

5. Høring

Meddelelsen behandles i EF-specialudvalget for arbejdsmarkedet og sociale forhold.

Arbejdsministeriet har modtaget høringssvar fra LO, DA, FTF, Amtsrådsforeningen og SALA.

LO angiver, at det er uklart, hvad der er målsætningen med Kommissionens meddelelse.

På den ene side mener *LO*, at de indeholdte elementer af EU's politik er fornuftige, ligesom hensigtserklæringen om at yde flere midler til teknisk bistand i ILO er positiv. På den anden side mener *LO*, det er påfaldende, at man i referencerne til konklusionerne fra Rådsmødet forud for WTO konferencen i Seattle ikke refererer til afsnittet om et fælles permanent ILO/WTO arbejdsforum om de sociale konsekvenser af globaliseringen.

Efter *LO*'s opfattelse mangler dokumentet også henvisninger til dagsordenen for den kommende WTO-ministerkonference i Doha. *LO* anfører, at flere parter har opfattet meddelelsen som Kommissionens alternativ, såfremt medlemslandene skulle sælge kravet om arbejdstagerrettigheder i WTO.

Eftersom et flertal i Folketinget har forpligtet Regeringen til at arbejde for, at arbejdstagerrettigheder bliver en del af dagsordenen i WTO, mener *LO*, at det kraftigt bør understreges fra dansk side, at denne meddelelse ikke kan erstatte tidligere beslutninger om arbejdet i WTO.

LO er således af den opfattelse, at man ikke skal give indrømmelser på dette felt før indgåelsen af den endelige aftale i Doha.

LO anfører endvidere: "Når man ser den modstand, der er i arbejdsgiverkredse og i visse regeringer i udviklingslandene mod ILO's klagesystem og fastsættelse af nye standarder, kan man godt være bekymret for, om det er muligt at gøre ILO mere effektivt på disse områder. Men det er vigtigt, at EU rejser debatten om at give ILO mere styrke, hvilket absolut bør støttes fra dansk side".

Endelig anfører LO, at et element, som burde indgå i Kommissionens oplæg, var at gøre efterlevelse af arbejdstagerrettigheder til et fast element i forbindelse med WTO's Trade Policy Review af de enkelte medlemslande.

DA finder, at Kommissionens meddelelse giver et overvejende nuanceret og retvisende billede af spørgsmålene om en strategi på området.

Det er endvidere DA's vurdering, at Kommissionen i sine løsningsforslag i hovedsagen har fundet en afbalanceret og velprioriteret række af forslag til initiativer, der kan danne grundlag for Fællesskabets fremtidige politik, hvor WTO-dimensionen ikke længere er dominerende.

DA finder således, at der med ILO som central aktør på sigt er mulighed for at opnå brugbare resultater på globalt plan via en styrkelse af overvågningsmekanismer i ILO. DA understreger derfor vigtigheden af, at de allerede igangværende drøftelser mellem alle parter, herunder arbejdsmarkedets parter, om bl.a. ILO's funktion og rolle generelt forstærkes.

FTF angiver, at det ikke været muligt at give en seriøs vurdering af Kommissionens enkelte forslag på grund af den korte svarfrist. FTF har derfor begrænset sig til at fremkomme med en række generelle kommentarer og forslag til meddelelsen.

FTF er helt enig i Kommissionens konklusioner om, at der skal gøres en samlet indsats for at forbedre de sociale styringsformer og fremme de grundlæggende arbejdstagerrettigheder som led i globaliseringen og handelsliberaliseringen.

FTF anfører, at fattigdom og ulighed er et stort og uløst problem, som det er nødvendigt at finde løsninger på.

Kommissionens forslag til løsning af problemerne er at sætte fokus på ILO. FTF er enig i vigtigheden at styrke ILO, men mener ikke det løser det grundlæggende problem, at ILO ikke har nogen mulighed for at iværksætte sanktioner over for de lande, der år efter år overtræder selv de helt grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

FTF konstaterer desuden, at der, efter Murens fald i 1989, er meget lidt lydhørhed over for lønmodtagersynspunkter blandt regeringer og arbejdsgivere i ILO. FTF har derfor svært ved at se, at ILO alene skulle være i stand til at løse problemerne ved globalisering og handelsliberalisering.

FTF anfører, at opgavens omfang gør det nødvendigt også at trække på andre internationale aktører, og her spiller WTO fortsat en helt central rolle.

FTF har forståelse for frygten for protektionistiske foranstaltninger og finder det derfor afgørende at der i WTO-regi ikke indføres handelssanktioner, men positive incitamenter til fremme af de grundlæggende arbejdstagerrettigheder på samme måde som eksempelvis EU's GSP-ordning. Desuden bør lande, der ikke lever op til ILO's grundlæggende rettigheder, tilbydes teknisk bistand med henblik på en forbedring af situationen i det enkelte land.

FTF opfordrer derfor til, at man fra dansk side fastholder, at WTO har en afgørende rolle at spille i denne sammenhæng og at udgangspunktet må være Rådets beslutning fra oktober 1999.

I konklusionerne opremses en lang række forslag til EU-aktioner i ILO. FTF synes umiddelbart forslagene virker interessante, men fremhæver, at det er de enkelte lande og ikke EU, der er medlem af ILO.

Til rækken af forslag foreslår FTF desuden, at følgende punkter medtages:

- Effektiv implementering af OECD Guidelines for multinationale selskaber og udvidelse af virkefeltet til også at omfatte nationale selskaber.
- Eksport og investeringskreditter skal gå hånd i hånd med respekten for de grundlæggende arbejdstagerrettigheder.

Amtsrådsforeningen er noget tøvende over for, om ILO vil være det rette organ til at spille den rolle, organisationen er tiltænkt i Kommissionens meddelelse.

ILO er efter Amtsrådsforeningens opfattelse ikke en organisation, der i sin eksisterende form kan karakteriseres som effektiv og handlekraftig. Endvidere fremhæves det, at ILO's afgørelser i en række konkrete tilfælde har været af tvivlsom validitet, hvorfor en række af medlemsstaterne helt eller delvist har afvist at tage dem til efterretning.

Amtsrådsforeningen kan således ikke umiddelbart anbefale, at Kommissionens meddelelse nyder fremme.

SALA kan tilslutte sig de foreslåede principper som udgangspunkt, men beholder sig sin stilling til den nærmere udmøntning af disse principper.

6. Tidligere forelæggelse

Meddelelsen har ikke tidligere været forelagt.

7. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

Meddelelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

Dagsordens punkt 16

s. 60/61

Formandskabets forslag om etablering af en europæisk mæglingsinstitution

-Information fra formandskabet

1. Baggrund

Den belgiske arbejdsminister Onkelinx har i samarbejde med kommissæren for beskæftigelse og sociale anliggender Diamantopoulou fremlagt en idé om etablering af en europæisk mæglingsinstitution (Médiation sociale en Europe). Idéen blev bl.a. drøftet på det uformelle ministermøde for beskæftigelses- og socialministre i Liege den 6.-7. juli d.å. Der foreligger endnu ingen dokumenter i sagen, hverken fra formandskabet eller Kommissionen.

2. Indhold

Ifølge formandskabets oplysninger skulle den europæiske mæglingsinstitutionens opgave være at etablere en dialog mellem parterne i tilfælde af arbejdskonflikter i transnationale europæiske selskaber. Der skulle være tale om et korps af uafhængige, sociale mæglere ("mediateurs"/ "facilitateurs"), som kan tilkaldes på frivillig basis i tilfælde af en konflikt.

Idéen skal ses på baggrund af, at det transnationale selskab Marks & Spencer har bebudet lukning af adskillige af sine forretninger i flere lande i Europa, herunder i Belgien, uden forudgående information eller høring af arbejdstagerernes organisationer.

Forslaget er endnu på fødselsstadiet, og det belgiske formandskab benyttede bl.a. det uformelle ministermøde i Liege til at høre arbejdsmarkedets parter på europæisk plan om forslaget. Forslaget blev mødt med skepsis, men parterne kunne støtte, at formandskabet arbejdede videre med ideen. Det blev dog understreget, at der skulle være tale om et frivilligt system, som skulle respektere nationale traditioner og praksis, og at systemet skulle supplere, og ikke konkurrere med, medlemslandenes nationale mæglingsinstitutioner. Flere medlemslande har udtrykt samme skepsis i forbindelse med et generaldirektørmøde i april 2001 i Bruxelles.

Formandskabet oplyste på det uformelle ministermøde, at næste skridt ville være at høre de enkelte medlemslandes vurdering af forslaget gennem bilaterale kontakter. Dernæst ville man afholde en konference om bl.a. dette spørgsmål den 5.-6. november d.å. i Bryssel. Endvidere ville man afvente resultatet af en af Kommissionen iværksat ekspertudredning om forslaget. Formandskabet sigter mod at opnå enighed om et første, mere konkret forslag på det sociale topmøde den 13. december d.å. med henblik på at få grønt lys fra DER Laeken til, at Rådet kan arbejde videre med forslaget.

3. Nærheds- og proportionalitetsprincippet

Formandskabet eller Kommissionen har ikke redegjort for idéens forhold til nærheds- eller proportionalitetsprincippet.

4. Høring

Der har endnu ikke været foretaget en høring, da det præcise indhold af idéen ikke kendes.

5. Tidligere forelæggelse

Idéen har i mangel af et egentligt forslag endnu ikke været forelagt Regeringens Udenrigspolitiske Udvalg eller Folketingets Europaudvalg.

6. Lovgivningsmæssige og statsfinansielle konsekvenser

På det foreliggende grundlag er det vanskeligt at vurdere, hvorvidt etableringen af en europæisk mæglingsinstitution kan få lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

7. Samfundsøkonomiske konsekvenser

Det vurderes ikke, at en eventuel etablering af en europæisk mæglingsinstitution vil medføre samfundsøkonomiske konsekvenser.